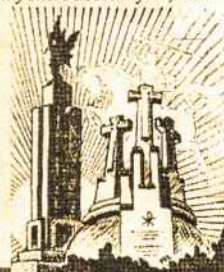

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 21-22 (2438) 2009 SPALIS - OCTOBER 20

Mailed on Tuesday, October 20, 2009 (Next edition Nr. 23 November 18) email: mgestautas@hotmail.com

Būkime kartu su Lietuva ir pasauliu! Vienu balsu garsiai skelbkime: Lietuvai jau tūkstantis metų!

LIETUVOS VARDŲ 1000-MEČIO ISTORIJA

Tęsinsys iš "Pažintis su Lietuva Tūkstantmečio knyga I".

1788 m. spalio 6 d. Varšuvoje darba pradėjo Respublikos Seimas, į istoriją įlėjęs kaip Ketverių metų seimas (dirbo 4 metus, deputatų skaičius per 1790 metų rinkimus buvo padvigubintas). Jis pasuko reformų keliu. 1788-1792 m. Seimas įvedė nuolatinį valstybės mokesčių žemvaldžiams, padidino kariuomenę, nustatė naują jos sudarymo bei valdymo tvarką. 1789 m. sausio 19 d. buvo panaikinta Nuolatinis taryba, tą pačią metų pavasarį išvesta Rusijos kariuomenė.

1791 m. balandžio 18 d. Seimas priėmė įstatymą „Mūsų laisvieji karališkieji miestai Respublikos valstybėse“, kuriuo miestiečiams buvo suteikta privilegija nebūti suimtiems be teismo sprendimo, teisė įsigyti žemės valdą, siųsti savo delegatus į Seimą ir dalyvauti diskusijose svarstant miestų reikalus, gauti tarnybas valstybės administracijos aparate ir teismuose, tarnauti kariuomenėje karininkais. Miestų reforma išplėtė socialinę monarchijos atramą. Žengtas pirmas žingsnis pertvarkant luominę visuomenę į pilietinę.

1791 m. gegužės 3 d. Seimas priėmė naują Konstituciją, nustačiusią svarbiausius XVIII a. europinę koncepciją atitikusius valstybės santvarkos organizavimo principus. Bajorų respublika su renkamu valdovu tapo konstitucine luomine monarchija. Konstitucija įteisino buržuazinį turto principą: bežemiai bajorai neteko teisės dalyvauti seimeliuose, o turtingesnieji miestiečiai gavo nobilitacijos teisę. Konstitucija patvirtino miestų įstatymą, paskelbė valstybės globą laisviesiems valstiečiams, garantavo asmens laisvę į užsienį pabėgusiems ir grįžusiems valstiečiams. Gegužės 3 d. Konstitucija pakeitė ir valstybės politinę struktūrą: vyriausioji valdžia buvo atiduota Seimui, panaikinta *liberum veto* teisė. Vykdomoji valdžia priklausė karaliui ir ministrų kabinetui, pavadintam Įstatymų sargyba. Karalius turėjo būti renkamas, tačiau iš valdančiosios dinastijos. Seimas išrinko 4 komisijas (ministerijas): Edukacijos, Policijos, Karo ir Išdo, bendras visai valstybei.

Gegužės 3 d. Konstitucijoje išdėstytas unitarinės valstybės modelis nepatenkino LDK atstovų siekių išlaikyti Lietuvos atskirumą nuo Lenkijos, tačiau LDK deputatai reformų šalininkai (LDK artilerijos generolo Kazimiero Nestoro Sapiegos grupuotė Seime), suprastdami būtinybę stiprinti valstybę bei matydami grėsmę jos egzistavimui, parėmė Konstituciją.

1794 m. sukilimo vadas Tadas Kosciuszka. Lit. Villan. XIX a. LNM

Kartu buvo siekiama pokonstituciniais aktais įteisinti LDK, kaip lygiateisės Lenkijos partnerės federacinėje valstybėje, statusą, laikyti dualizmą. To buvo pasiekta 1791 m. spalio 20 d. Seimui priėmus „Abiejų tautų“ savitarpio garantijos įstatymą, kuriuo buvo nustatytas bendros centrinės valdžios institucijose lygus Lenkijos ir LDK karių skaičius. LDK buvo pripažinta lygia Lenkijai antrąja dualistinės Respublikos dalimi.

Ketverių metų seimo reformos ir Konstitucija netenkino dalies didikų ir bajorų, aukščiausia vertybė laikusių senąją valdymo formą ir pasisakiusių prieš bet kokias reformas, naikinusias jų luomo privilegijas. Respublikos stiprėjimas taip pat neatitiko Rusijos interesų.

1792 m. balandžio 27 d. Konstitucijos priešininkai Peterburge pasirašė reformos nukreiptos konfederacijos aktą, kuris su suklastota data (1792 05 14) buvo paskelbtas Targovicos miestelyje jau po to, kai Rusijos kariuomenė įžengė į Lenkiją ir Lietuvą.

1792 m. gegužę-liepą Rusijos kariuomenė, nesutikusi didesnio pasipriešinimo, okupavo visą Respublikos teritoriją.

Prancūzų kariuomenės bėgimas 1812 m. per Rotušės aikštę Vilniuje. Dail. V. A. Louis Pierre. Iš J. K. Vilčinskio "Vilniaus albumo"

1792 m. birželio 25 d. Vilniuje buvo sudaryta LDK generalinė konfederacija, kurios vadovai broliai LDK lauko etmonas Simonas ir Livonijos vyskupas Juozapas Kosakovskiai siekė atkurti ne tik senąsias bajorijos laisves, bet sugrąžinti ir unijines LDK teises.

1792 m. liepos 23 d. prie Konfederacijos prisijungė Stanislovas Augustas ir šiuo žingsniu galutinai panaikino reformų šalininkų darbo vaisių - gegužės 3 d. Konstituciją.

1793 m. sausio 23 d. Peterburge buvo pasirašyta II Respublikos padalinimo sutartis tarp Rusijos ir Prūsijos. Rusijai atiteko Kijevo, Braclavo, Podolės, Minsko vaivadijų žemės, rytinė Vilniaus vaivadijos dalis, Brastos žemė ir rytinė Volynės dalis. Prūsija gavo vakarines Lenkijos žemes su Gdansku, Torūne, Poznane. Respublika neteko apie 250,000 km² - maždaug pusės teritorijos.

1793 m. birželio 17 d. Gardine sušauktas Respublikos Seimas buvo priverstas patvirtinti padalinimą. Priimta Konstitucijos deklaravo senosios valstybės santvarkos atkūrimą.

1794 m. kovo 24 d. Krokuvoje prasidėjo generolo Tado Kosciuszkos vadovaujamas sukilimas prieš Targovicos konfederacijos įvestą tvarką ir II padalinimą. Sukilėliai sudarė savo vadovybę - Tautinę aukščiausiąją tarybą.

1794 m. balandžio 16 d. sukilimas prasidėjo ir Lietuvoje. Pirmieji sukilo LDK kariuomenės daliniai Šiauliuose. 1794 m. balandžio 23-24 d. LD sukilėliai užėmė Vilnių, paskelbė sukilimo aktą. Buvo sudaryta LDK sukilėlių vyriausybė - Lietuvos tautinė aukščiausioji taryba, pradėti kurti sukilėlių vykdomosios valdžios organai - deputacijos. LDK pradėtos taikyti Lenkijos sukilėlių vyriausybės universalai, kuriuo pripažįstama asmens laisvė valstiečiams, o tarnaujantys sukilėlių kariuomenėje valstiečiai atleidžiami nuo lažo, nuostatos. Balandžio 23 d. - birželio 25 d. sukilimas išplito visoje LDK teritorijoje.

Inžinieriaus Jokūbo Jasinskio vadovaujami LDK sukilėliai veikė savarankiškai, kvietė ginti ne tik nepriklausomybę, bet ir kovoti dėl visų piliečių laisvės ir lygybės.

1794 m. rugpjūčio 11 d. Rusijos kariuomenė malšindama sukilimą užėmė Vilnių. Rugsėjo pabaigoje - spalio viduryje ji užėmė visą Lietuvos teritoriją iki Nemuno. Prūsijos kariuomenė užėmė Užnemunę.

1794 m. lapkričio 5 d. kapituliuojo Varšuva. Sukilimas buvo nuslopintas.

1795 m. spalio 24 d. Peterburge buvo pasirašyta Rusijos, Austrijos ir Prūsijos sutartis dėl III Respublikos padalinimo. Rusija užgrobė vakarines LDK žemes iki Nemuno, Volynę ir Kuršą. Prūsija ir Austrija pasidalino likusias Lenkijos žemes. Užnemunė atiteko Prūsijai.

1795 m. lapkričio 25 d. buvo paskelbta, kad panaikinta Lenkijos ir Lietuvos valstybės karaliaus institucija. Be to, panaikinti titulai ir valstybės pilietybė. Stanislovas Augustas atsisakė sosto.

III padalinimas išbraukė Respubliką iš Europos valstybių sąrašo. Lietuva buvo įjungta į Rusijos imperijos sudėtį.

1796 m. Lietuvoje įsigaliojo civilinė administracija, Rusijos pavyzdžiu kraštas buvo padalytas į gubernijas (Vilniaus ir Slonimo), kurios vėliau sujungtos į vieną Lietuvos guberniją.

1797 m. sausio 15 d. Peterburge buvo pasirašytas Rusijos, Prūsijos ir Austrijos aktas, kuriuo galutinai teisiškai panaikinta Lenkijos ir Lietuvos valstybė.

Tekstas Ramunės Šmigelskytės

1800 m. Lietuvoje įvestas Rusijoje galiojęs senasis - Julijaus - kalendorius, Užnemunėje ir toliau galiojo Grigaliaus kalendorius.

1801 m. rugsėjo 21 d. Lietuvos gubernija padalyta į Lietuvos Vilniaus ir Lietuvos Gardino gubernijas, kurias kontroliavo Vilniuje rezidavęs Lietuvos generalgubernatorius.

1803 m. Vilniuje pradėjo veikti Borucho Romo spaustuvė. 1837-1862 m. ši spaustuvė buvo vienintelė Lietuvoje, kuriai Rusijos valdžia leido spausdinti maldaknyges, kitas knygas žydų kalba.

1803 m. balandžio 16 d. Vilniaus (buvusi Lietuvos) vyriausioji mokykla Rusijos caro Aleksandro I įsaku pertvarkyta į Vilniaus imperatoriškąjį universitetą. Vietoje Edukacinės komisijos švietimo reikalams tvarkyti įkurta Vilniaus švietimo apygarda.

1804 m. paskelbtas Žydų statusas. Pagal vieną iš jo punktų žydai buvo įpareigoti per trejus išsikelti iš kaimų. (Nukelta į 2 psl)

LIETUVOS VARDŲ 1000-MEČIO ISTORIJA

(Tęsinys)

1809 m. iškeldinimas buvo sustabdytas. Statutas įteisino žydų pavardes.

1807 m. remdamasis Rusijos ir Prancūzijos sutartimi, pasirašyta 1807 m. liepos 7 d. Tilžėje, Napoleonas sudarė Varšuvos kunigaikštystę, į kurią įėjo ir Lietuvos dalis, vadinama Užnemune. Ten, įvedus Napoleono kodeksą, valstiečiai gavo asmens laisvę, tačiau savo valdomos žemės savininkais netapo. Kungaikštystė gyvavo iki 1815 m.

1811 m. Rusijos carui Aleksandrui I buvo įteiktas Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės įkūrimo projektas (autorius - Mykolas Kleopas Oginskis). Pagal šį projektą Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė (sudaryta iš 8 Rusijos gubernijų, kuriose veikė Lietuvos statusas) būtų buvusi autonominė valstybė, valdoma Rusijos caro.

1812 m. birželio 24 d. Napoleonas pradėjo karą prieš Rusiją. Jo kariuomenė forsavo Nemuną ties Kaunu ir per kelias dienas užėmė Lietuvos teritoriją.

1812 m. liepos 1 d. Napoleono įsaką įsteigta prancūzų kontroliuojama Lietuvos laikinosios vyriausybės komisija, atlikusi Lietuvos administravimo funkcijas. Komisijos pirmininkas - buvęs Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės rūmų (dvaro) maršalas Stanislovas Soltanas. Komisijai pavaldžios buvo Vilniaus, Gardino, Minsko gubernijos, vadintos departamentais, bei Baltstogės (Bialystoko) sritis. Komisija veikė iki 1812 m. gruodžio, kol Napoleono armija pasitraukė iš Lietuvos.

1812 m. liepos 14 d. Vilniaus katedroje buvo paskelbtas aktas, teigiantis Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės gyventojų pasiryžimą išlaikyti Lietuvos, kaip politinio subjekto, statusą, kurį Lietuva turėjo Lenkijos ir Lietuvos valstybės gyvavimo periodu.

1812 m. Lietuvoje savo veiklą atnaujino masonų ložės. Pirmosios masonų struktūros Lietuvoje (Vilniuje)

buvo įkurtos 1776 m. Pirmoji ložė Vilniuje pradėjo veikti 1778 m.

1813 m. sausio 6 d. Rusijos caras Aleksandras I Vilniuje pasirašė manifestą dėl karo su Napoleonu pabaigos. Rusų armija jau buvo užėmusi visą ligi Napoleono įsiveržimo valdytą Lietuvos teritoriją

1815 m. Vienos kongreso sprendimu sukurta Lenkijos Karalystė, į kurią įėjo ir Lietuvos dalis, vadinama Užnemune. Tebegaliojo Napoleono teisynas, Grigaliaus kalendorius. Administracijos ir teismo įstaigose kalbėta tik lenkų kalba. Lenkijos Karalystė asmeniniais ryšiais buvo glaudžiai susieta su Rusijos imperija ir turėjo Rusijos caro „dovanotą“ konstituciją.

1816 m. Vilniuje išleistas pirmasis visas Naujojo Testamento vertimas į lietuvių kalbą. Jį parengė Žemaičių vyskupas, kunigaikštis Juozapas Arnulfas Giedraitis (Jozef Arnulf Giedroyc) su savo talkininkais.

1817-1823 m. aktyviai veikė masonų ir slaptosios studentų organizacijos.

1817 m. Vilniaus inteligentija įkūrė masonišką Šubravėčių draugiją, kuri savo spaudoje kritikavo atgyvenusius socialinius papročius. Be to, draugija projektavo, kaip sujungti Vilniaus švietimo apygardą su Lenkijos Karalyste.

1817 m. Vilniuje įkurtos studentiškos Filomatų ir Filaretų draugijos, žadinusios jaunimo patriotinę dvasią ir raginusios kovoti prieš rusų valdžią. Šios draugijos skatino slaptų masinių jaunimo, ypač moksleivių, organizacijų kūrimąsi Vilniuje, Kražiuose, Kėdainiuose, Kaune, kitose Lietuvos vietose. Per jas buvo populiarinamos moralės tobulėjimo, saviauklos, švietimo bei kovos prieš rusų autokratiją idėjos. Vienas iš Filomatų draugijos įkūrėjų - garsus poetas Adomas Mickevičius.

1818 m. Vilniaus apskrities bajorų seimelis įteikė prašymą Rusijos carui dėl asmens laisvės suteikimo valstiečiams. Prašymas nebuvo patenkintas.

1818 m. Liudvikas Rėza Karaliaučiuje išleido Kristijono Donelaičio poemą „Metai“ ir vertimą į vokiečių kalbą.

1819 m. nuo Lietuvos Vilniaus gubernijos atskirtas ir prie Kuršo gubernijos prijungtas Lietuvos pajūrio ruožas - Palangos ir Šventosios apylinkės.

1822 m. Rusijos caras Aleksandras I uždraudė masonų organizacijų veiklą. Uždarytos Vilniaus studentų, Lietuvos moksleivių organizacijos, o jų nariai represuoti, ištremti.

1822 m. Simonas Daukantas parašė pirmą savo istorinį veikalą „Darbai senųjų lietuvių ir žemaičių“. S. Daukantas tapo pirmuoju istoriku, parašiusiu Lietuvos istoriją lietuviškai.

1822-1823 m. Vilniuje išspausdinti pirmieji Adomo Mickevičiaus poezijos tomeliai.

1822-1824 m. Vilniaus universitete veikė žemaičių studentų būrelis. S. Daukantas, K. Nezabitausis, S. Stanevičius ir kiti nariai pradėjo lietuviškumo puoselėjimo ir visuomenės ugdymo darbą.

1823 m. Rusijos caras Aleksandras I paskelbė dar vieną įsaką dėl žydų iškeldinimo iš kaimų.

1823-1824 m. Mažojoje Lietuvoje išleistas pirmasis periodinis leidinys lietuvių kalba „Nusidavimai Dievo karalystėj“.

1825 m. Karaliaučiuje išleistas pirmasis lietuvių liaudies dainų rinkinys. Jį parengė Liudvikas Rėza su talkininkais.

1827 m. Rusijos caras Nikolajus I, siekdamas panaikinti žydų tautinį atskirumą ir integruoti juos į imperijos socialinį gyvenimą, įvedė žydams karinę prievolę. Iki tol žydai šią prievolę atlikdavo netiesiogiai, mokėdami papildomus mokesčius valstybės išdui.

1828 m. Vilniaus universiteto vadovybė paprašė Rusijos švietimo ministerijos leisti įsteigti Universitete lietuvių kalbos katedrą. Prašymas nebuvo patenkintas.

1828 m. Vilniuje, Romų spaustuvėje, išspausdintas Rusijos Haskalos sąjūdžio pradininko Iechacko Levinzono iš Volynės Kremenieco rašinys *Teuda be Israel* („Pamokymas Izraeliui“). Tai

Adomas Mickevičius ant Ajudago kalno. Dail. lit. V. Vankavičius. LDM

padėjo žydų švietėjiškam sąjūdžiui plisti Lietuvoje.

1829 m. išspausdintas S. Daukanto veikalas „Darbai senųjų lietuvių ir žemaičių“.

1830-1831 m. vyko sukilimas Lenkijoje ir Lietuvoje prieš Rusijos valdžią. Sukilimą Lietuvoje ir Vakarų Baltarusijoje organizavo bei jam vadovavo Lietuvos vyriausiasis komitetas, įsikūręs Vilniuje. Vyriausiasis sukilimo vadas buvo A. Gelgudas. Prie jo štabo veikė Laikinoji lenkų centrinė vyriausybė Lietuvoje. Pagrindinis sukilimo mūšis įvyko 1831 m. birželio 19 d. tarp Vilniaus generalbugernatoriaus M. Chrapovickio vadovaujamos 26 tūkst. karių kariuomenės ir 12,6 tūkst. A. Gelgauto sukilėlių prie Vilniaus, Panerių kalvose. Sukilėliai mūšį pralaimėjo. Dar po kelių susidūrimų su Rusijos kariuomene sukilėliai pradėjo partizaninę kovą, kuri truko iki 1832 m. pavasario. Pagrindinis sukilimo tikslas buvo atkurti Lenkijos ir Lietuvos valstybę („Abiejų tautų“ federaciją).

1831 m. Vilniuje pradėjo veikti pirmoji pasaulietiška žydų mergaičių mokykla.

1831 m. rudenį Rusijos valdžia pradėjo „lenkų pradų naikinimo“ politiką buvusiose Lenkijos ir Lietuvos valstybės žemėse. Lietuvoje jos tikslas buvo kraštą depolonizuoti, o ateity jį visiškai surusinti. Lenkijos ir Lietuvos žemės imtos vadinti Rusijos Vakarų kraštu.

1832 m. gegužės 15 d. Rusijos caras Nikolajus I pasirašė įsaką dėl Vilniaus universiteto uždarymo.

(Bus daugiau)

1863 m. sukilimo plakatas. LNM

Kunigas Antanas Mackevičius laimina 1863 m. sukilėlius ir šventiną jų vėliavas. Dail. Z. Petravičius. VDKM

Vienas iš 1863 m. sukilimo vadų Zigmantas Sierakauskas XIX a. 7 dešimtmetis. LNM.

1831 m. sukilėlių komiteto pirmininkas, vyriausiasis kariuomenės vadas Lietuvoje Karolis Zaluskis. LNM.

Simonas Daukantas. VU

Šv. Brunono misija

Šventasis Brunonas, dar vadinamas Bonifacu, arkivyskupas ir vienuolis, vienuoliktajiais savo atsivertimo metais Rusijos ir Lietuvos pasienyje pagonių užmuštas su 18 saviškių kovo 9 dieną nukeliavo į dangų (iš 1009m. Kvedlinburgo analų).

Kvedlinburgo (Vokietija) metraščiuose paskelbta žinia apie šv. Brunono kankinystę yra seniausias rašytinis šaltinis, kuriame paminėtas Lietuvos vardas. Šio taikaus misionieriaus misija prasidėjo 1002 metais, kai popiežius Silvestras II paskyrė jį „tautų arkivyskupu“, įgaliodamas užsiimti misijų veikla. Po 2 metų iš Magdeburgo arkivyskupo Taginono priėmęs vyskupo šventinimus, šv. Brunonas leidosi skelbti Evangeliją, per Vengriją pasiekdamas Kijevą. Iš čia išsiuntė misionierius į Skandinaviją, o pats mėgino sukrikščioninti pečenegus, kovingą Azijos klajoklių gentį, gyvenusią stepėse tarp Bizantijos ir Kijevo. Pakrikštijęs apie tris dešimtis klajoklių pasuko į Lenkiją. Išvykęs iš Lenkijos ir traukdamas rytų kryptimi, neužsibūdamas prūsų žemėse, atsidūrė dabartinės Lietuvos ir Rusijos paribyje. Čia susitiko su kunigaikščiu Netimeru, kuris atsivertė į tikėjimą. Užsitikrines kunigaikščio paramą toliau tęsė savo ganytojišką veiklą. Tačiau Netimerui netikėtai išvykus, jo brolis Zebedenas likusį be apsaugos Brunoną apie 1009 metus nužudė.

Trumpa šv. Brunono biografija

Šv. Brunonas Kverfurtietis gimė Saksonijos Kverfurto grafų šeimoje 974 m. Kaip liudija jo bendramokslis Merseburgo vyskupo Titmaro atsiminimai, ankstyvoje jaunystėje pradėjęs puoselėti kilnius idealus, tyliai ir kantriai meldamasis bei dirbdamas ruošėsi, tikriausiai ne pats tuomet nesuvokdamas, misijai, turėjusiai didelę įtaką prūsų ir slavų tautų evangelizacijai. Besimokydamas Magdeburgo katedros mokykloje, kurioje dėmesys ypač buvo kreipiamas į pagonių misijų dvasios puoselėjimą, išsiugdė ypatingą dvasinį jautrumą Evangelijos tiesai. Vėliau už šią tiesą paaukojo gyvybę, tuo būdu siekdamas savo pirmtako, kito šios mokyklos auklėtinio, pirmojo prūsų misionieriaus kankinio šv. Adalberto - Vaitiekaus pėdomis.

Netrukus šventuoju paskelbto Adalberto - Vaitiekaus kankinystė pažadino naujus misionierius, pasiryžusius tęsti jo misiją ir nešti krikščionybę į tolimiausius Europos kraštus. Misijų reikalais intensyviai rūpinosi ir Šventosios Romos imperijos imperatorius Otonas III, plėtodamas draugiškus santykius su kaimynais

Rytuose. Tuo metu šio imperatoriaus dvaro kapeliono pareigas ėjęs kanaaninkas Brunonas taip pat neliko tik pasyvus stebėtojas. Uždegtas šv. Adalberto - Vaitiekaus aukos, jis paliko užimamą postą ir ryžtingu žingsniu pakeitė gyvenimo kryptį, įstodamas į benediktinų vienuolyną Romoje, bei pasirinkdamas Bonifacijaus vardą. Čia griežta askeze ir pasinikavimo praktikomis subrandinęs ypatingą ištermę, besąlygiškai atsidavęs Kristui, kaip ir šv. Apaštalas Paulius apsiginklavęs tik dvasiniais ginklais, ryžosi leisti į evangelizacinius žygius pagonių slavų ir prūsų žemėse.

Kankinystė

Kankinystė (gr. martyria - liudijimas), mirtis dėl krikščioniško tikėjimo ar krikščioniškomis vertybėmis grindžiamo gyvenimo būdo. Tokia mirtis nuo II a. laikoma ypatingu liudijimu, tapusiu vienu iš kertinių akmenų krikščionybės plėtrai įvairiose pasaulio šalyse. Savo krauju paliudijęs tiesą apie Viešpaties Jėzaus Kristaus išganingą kančią, mirtį ir prisikėlimą, net ir pagoniškose tautos virto didžiausiu aktyviu atsivertė ir pasikrikščijęs vardan Vienintelio ir Visagalio, per amžius Trejybę esančio - Tėvo, Sūnaus ir Šventosios Dvasios. Todėl Bažnyčios mokyje šis ištikimybės ir laisvos valios apsisprendimo apstus pasiaukojimas atsiskleidžia kaip krikščioniškojo tikėjimo ir meilės Dievui viršūnė, liudijanti Viešpaties Jėzaus įkurtosios Bažnyčios šventumą. Kaip Krikšto sakramente Bažnyčia savo vaikams vandens nuplovimu dovanoja šventumo drabužį, taip ir kankinystėje dėl Jėzaus vardo plaunamos kiekvieno kankinio nuodėmės „Kraujo krikštu“. (Bus daugiau)

Br. Kun. Astijus Kungys OFM

Br. Kun. Julius Sasnauskas OFM

Mažesniųjų brolių ordino
Lietuvos Šv. Kazimiero provincija
Garbė Jezui Kristui,

Didžiai Gerbiami, Broliai, Mokslinės konferencijos dalyviai.

Gyvendami jau 50 metų už aukštų kalnų ir gilių vandenų
Australijoje stebime atgimusią katalikišką Lietuvą iš tolo.

Niekas nesuskaitys to skausmo ir priespaudos, kurią Jums teko patirti raudonos okupacijos laikais.

Šiandien jau negresia joks kalėjimas atvykusiems į šią
Mokslinę Konferenciją dalyvauti su savo įnašu minint

Pranciškonų ordino 800 metų įkūrimo jubiliejų.

Iš tolo sveikiname Jus ir dėkojame Pranciškonų

Administracijai bei rėmėjams Lietuvoje ir užsienyje.

Lai Gerasis Viešpats laimina Jus šiame Kristaus Vynuogyne.

Maldoje jungsimės ir mes su Jumis šioje brangioje šventėje.

Su pagarba ir dėkingumu

Danutė Ankus, pirmininkė ir Antanas V. Kramilius, vicepirmininkas
Sydnėjaus Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija

Antanas Saulaitis SJ

„Tave labai myliu, bet...“

Mažai liko akmens amžiaus genčių - net ir atogrąžų miškuose galima klausytis radijo ir naudotis internetu. Vis vien tebėra paslaptis, kodėl žmonija daugybę tūkstantių metų tūnojo urvuose, o šiandien informacijos bei ryšių srautas kas kelerius metus padvigubėja. Mano vaikystėje telefoną reikė abi batų tepalo skardinėlės pusės, sujungtos arba viela, arba labai įtempta virvė, kurios viename gale vaikas kalba, o kitame draugas ar draugė girdi. Anais laikais gatvė eiti ir su savim kalbėtis galėjo žmogus, turintis silpnus nervus, o šiandien dažnas kalba į orą, prie ausies - bevielės varbelius, susiejantis su giminėmis ar įstaiga.

Mokslininkai spėja, kad žmonijos medžiaginė ir dvasinė kultūra iš akmens amžiaus gyvensenos į priekį galėjusios pažengti tada, kai žmonių gyvenimo trukmė jau buvo pailgėjusi tiek, kad jie sulaukdavo senelių ir močiutų amžiaus. Tuomet gentys ir tautelės pasirodė gebančios išrasti visokių pagalbinių įrankius, perduoti legendas, tradicijas, toliau nukeliauti, visuomenės sąrangą tobulinti. Ilgainiui atsirado ir asmenų, kuriems svarbiausiu uždaviniu, net pašaukimu tapo pagalba šeimoms auklėjant bei lavinant vaikus.

Kartą į mokyklą, pamokoms vos pasibaigus, ateina aukštas, dailus, tvarkingai apsirengęs jaunas vyriškis. Šalia - daili šviesiaakė moteris. „Kunigėli, nežinau, ar mane prisimintumėt. Esu buvęs Jūsų mokinys Grigaliūnas.“ Žinoma, tuoj ji prisiminiau, nes per visus mokytojavimo metus buvo labiausiai nevaldomas vaikas, vėliau vyrukas. „Aš įgijau geologijos doktoratą, dirbu tokioje ir tokioje bendrovėje. Čia mano sužadėtinė, jau nupirkau mūdviem namus. Norėjau, kad Jūs

žinotumėte. Dėkoju Jums už kantrybę, kai čia mokiausi.“ Labai mielas buvo šis pasimatymas.

Tėvai, motinos ir kiti auklėtojai, taip pat ir atsitiktiniai, proginiai, pamažu supranta, kaip svarbu vaiką ar jaunuolį (gal net suaugusį) palaikyti, padraštinti, paskatinti, užuot jį pasmerkus dėl nederamo elgesio: „Esi labai gera, bet šįsyk pasielgei negerai“ arba „Tave labai myliu, bet nepatinka tavo poelgis“, o ne: „Esi kvaila, višta, bloga, ožka, nieko iš tavęs nebus, esi tokia pat netikusi, kaip čia mokykloje sėdėjusi tavo mama, ir nevykusi, kaip ja baigusi tavo močiutė...“ Ir religiniai raštai aiškina, kad krikščioniška yra neapkęsti nuodėmės, bet mylėti nusidėjėlių, nesmerkti paties asmens, į kurį Dievas dieną naktį su meile žvelgia.

Netinkamu elgesiu dažnai stengiamasi atkreipti į save dėmesį, jei jo namuose ar aplinkoje trūksta arba jei namie vaikas (jaunuolis) pastebimas tik tada, kai įvyksta kas nors negera. Tie „sunkūs“ vaikai ar žmonės ne mažiau trapūs ir jautrūs už „geruosius“. Savaitgalio rekolekcijose (religinio susitelkimo dienose) dalyvavo apie 50 vidutinio amžiaus vyrų, per pokalbius sėdinčių po kokius šešis prie stalų. Užsirašinėjo jiems svarbias mintis, atliko uždutius, dalijosi išvalgomis, mintimis. Iš šalies juos stebėdamas galvoji: kaip gražu, kad galėjo iš namų ir darbų išsprukti, vidinei tylai ir dvasiniams pokalbiams laiko paskirti. Vienam prie stalo sėdinčiam tos trys dienas rekolekcijų namuose buvo labai sunkios - pasiilgo savo trylikos vaikų. Stalo kaimynai stebėjosi - atrodytų, kad turėtų džiaugtis, galėdamas iš to sąmyšio bei rūpesčių nors akimirka atsitraukti.

Iš trylikuto tasai tėvas labiausiai pasiilgo neįgalios dukrelės, turinčios Dauno sindromą. Ji esanti visos 15 žmonių priskaičiuojančios šeimos meilingiausia širdis, it juos suklijuojanti gija. Pajutome, kaip svarbu (Nukelta į 12 psl)

TĖVIŠKĖS AIDAI ABN 59 479 733 423

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031.

Published by the Lithuanian Catholic Federation in Australia

Redaktorė Marija Augustine, email: mgestautas@hotmail.com, Namų tel. 93649744

Prenumeratos kaina metams - Australijoje \$50, užjūryje \$A95.

Esame dėkingi visiems, kurie kasmet šalia prenumeratos paskiria auką, ir kurie nepamiršta T4 savo palikimuose. Tokios visos aukos leidžia laikraščiu gyvuoti.

Skelbimai už skilties vieną cm \$4.50. Užuojaautos ir padėkos nuo \$25. Prašome čekius rašyti vardu „Tėviškės Aidai“. (Please write cheques in name of "Teviskės Aidai") Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida.

Už skelbimų ir pasirašytų straipsnių turinį neatsakome. Redakcija korespondencijas trumpina ir taiso savo nuožiūra.

Ištrauka iš spaudai ruošiamos knygos

“TIKRO LIETUVIO IEŠKOJIMAS”

(Tęsinys)

Dona Alda tiktų krašto apsaugos ministro postui. Nelaba Čiovienė be konkurencijos užims raganavimo ministerijos ministrės postą. Kunigėlis iš Ruklos - vyriausio egzorcisto postą. Revoliucijas - rašė A. Francas, - kelia idealistai, vykdo pragmatikai, rezultatais naudojasi niekšai.

Kaimynas visuomet kalbėdavo lygiu, tyliu balsu. Niekada nesišypsodavo. Nesuprasdavai kada kalba juokais, kada rimtai. Žiojais pokalbį paversti juokais, bet į kambarį užėjus namiškiams, svečias atsisveikino.

Išsipildymas.

“Prikėlimo” partijos suvažiavimas įvyko gražiai ir tvarkingai. Nebuvo jokių stringų, niekas nespiegė reikalaujamas aistros ar susideginimo. Ponas Valius Inktas sėdėjo apsuptas suglumusios, nusigandusios sunkiai atpažįstamos aplinkos. Visos apsirengę, kai kurios be makiažo. Matėsi kaip joms trukdo rūbai. Baukė Utė su Dona Alba segiojosi bliuzeles, bet parodyti tautai apnuogintų krūtinę tą kartą nesiryžo. Sfinger - E. Žopas išgarsinto savo vyriško pasididžiavimą taipogi neparodė. Užklaustas apie ateities planus pranešė, kad išrinktas į Seimą tuoj pat lėks į Indiją kur Sai Baba pabaigs jau pradėtą juo nuskaidinimo darbą. Tvirtino grįšias į Lietuvą tik pilnai susitupėjęs vadovavimui.

- Iš visų reikalausiu aukščiausių moralės standartų, - skelbė partijos įkūrėjas. Pritariau kiekvienam jo žodžiui - Neramino tik mano pačios ir kaimyno abejonės. Iš kur ir kokios moralės prisigraibys visokie atsuktuvai, bledės, jogai ašlos, sėklos, raudonos, mėlynos ir geltonos būtybės, jeigu jog dar nesubrendusios įbrido į drumzlinus šou pasaulio vandenį ir tupi ten, kaip varlės šiltame pavasario vandenyje, kurkdamos vis tas pačias savo pačių sukurtas melodijas. Tačiau netikėti nauja atsiradusia jėga nesugebėjau. Vadas prižadėjo. Seime dirba ne tie sekso liūne skęstantys kurkliai ar sfingeriai, bet gabūs specialistai, mokslininkai, gal dramos teatro aktoriai, kurie esant reikalui galės ir padainuoti. Prisikelsime.

“Prikėlimo” laimėjimas.

Laimėjo. Išrinkom. Pagal sąrašus ir vienmandatinėse. Su naujaisiais sugrįžo į valdžią atgailaujantys konservatoriai.

Tačiau nerado, o gal ir nieškojo ponas Valius Inktas nei vieno žadėto specialisto vadovauti ministerijoms, nei vieno profesoriaus, ekonomisto, padorus specialisto sveikatos ar gamtos apsaugai. Neiškino nei vieno mokančio persikūnyti ir kalbėti dramos ar operos bei baletu teatro aktoriaus. Jų niekas nepasiūlė.

Atėję į Seimą prisiekti “Prikėlimo” atstovai nesuprato kur pakliuvę. Manė, kad į sceną repetacijai. Maivėsi kaip išmanydami. Valė Insktė kiken

Filomena Taunytė

neperskaitydama priesaikos žodžių. Baukė Utė atsinešė kūdikį pamaitinti.

Sfinger E. Žopas, išsivėręs iš nosies ir vienos ausies rinkes - auskarus sėdėjo nusigandęs, tarsi ruošęsi ne priesaikai, bet Dievo teismui.

Prisiekęs ištikimybę tėvynei, nors jau buvo išdavęs tris savo vaikų motinas. Sfinger E. Žopas tuoj pat išlėkė į Indiją nusiskaidrinti. Ten nusiskaidrinti kažkodėl laksto visi elito aptemėliai, nors čia pat tėvynėje darbuojasi septyni velnių išvarinėtojai, nesuskaičiuojamas kiekis ekstrasesų, daugybė aiškiaregių, stebukladarių, gausėja šventų kiemų, piramidžių, stebuklų. Vienu metu Panevėžyje gyveno net penki jėzai kristai. Ten koks vienas tikrai dar yra užsilikęs. Tebestovi ir Cesiukų piramidė.

...Kaip patinka ponas Valius Inktas? - paklausė kaimynas, atgavęs senai man paskolintą paskaitytą knygą.

Iš veikiančio televizoriaus tautai kalbėjo pats Seimo pirmininkas. Aiškino, kad daug išskentėję pensininkai, nedejuodami lengvai išgyvens ir procentiniai sumažinus jų pensijas.

- Ta vieniša mokytoja, kuri gyvena trečiame bute ir gauna šešių simtų litų pensiją beišgyvens, - sako svečias. Kaip visuomet tyliu it bejausmiu balsu. - Pati nei į parduotuvę, nei į polikliniką nebenuceina.

Bet senelis gyvenantis trečiame aukšte trijų kambarių bute, atgavęs aštuoniasdešimt hektarų iš prosenelių paveldėtos žemės, turintis du sūnus verslininkus ir gaunantis tris pensijas: du tūkstančius valstybinę, tremtinio ir našlio - tikrai išgyvens. Jo anūke (prieš tai fiktyviai įdarbinta) dabar sūnelį augindama septyniais tūkstančiais per mėnesį šelpiama. Jeigu jiems paramą sumažins iki trijų tūkstančių - prie Seimo, kartu su vyru ir vaiku, eis protestuoti. Sėdės vežimėlių apskabinę. Į Briuselį lėks skūstis.

- Turėjome viltį - sakau, - tikėjome gal bent privilegijas panaikins.

- Viltis tebėra. Sutvarkyti galima - sako svečias, - Tėgul galingieji (kaip daugelyje demokratinių šalių) gaus penkis kartus daugiau už mažiausiai gaunantį - nebus krizės nei širdyse,

PRASMINGAS RENGINYS PILVIŠKIUOSE, BET...

Kai paaiškėjo, kad Juozas Markulis, Vilniaus universiteto dėstytojas, nacių okupacijos metais rezistencijos dalyvis, sovietmečiu bendravęs su partizanų vadais kaip tariamojo pagrindinio Vienybės komiteto atstovas - Erelis, yra išdavikas, Tauro apygardos (TA) vadovybė 1947m. sausio 15-16 d. sušaukė skubų partizanų vadų pasitarimą.

Vykdydamas MVD užduotį J.Markulis gebėjo įsiskverbti į ginkluoto pasipriešinimo formuotes ir įgyti kai kurių partizanų vadų pasitikėjimą. Jis dirbo okupantui, vykdydamas Maskvoje sudarytą ir smulkmeniškai kontroliuojamą ginkluoto pasipriešinimo Lietuvoje sunaikinimo planą. Reikėjo imtis neatidėliotinių priemonių nutraukti MVD agento veiklą.

Šiam svarbiam laisvės kovų įvykiui paminėti LPKTS Marijampolės filialas suorganizavo Pilviškiuose edukacinę pilietinio ir tautinio ugdymo programos „Vardan Lietuvos“ renginį. Nėra abejonės, kad apie tai rašys „Tremtynyje“, o gal ir kituose laikraščiuose išsamių pranešimų ir žinių. Šio rašinio tikslas kitas.

Ginkluotųjų ir moralinių pajėgų vieningas branduolys

Pasitarime buvo priimta, rezolucija, kuri tarp kitko skelbė: „Žiaurios bolševikų okupacijos, kiekvieną dieną išplėšiančios geriausius lietuvių tautos sūnus ir dukteris, paniekinusios mūsų tautos moralines vertybes ir vedančios mus į dvasinį ir materialinį krachą, akivaizdoje Lietuvos laisvės kovotojai nusprendė kritišku metu sujungti visas ginkluotąsias ir moralines Lietuvos pajėgas į vieningą branduolį sėkmingesnei kovai už Lietuvos Laisvę ir Nepriklausomybę.“

Tiktai centralizuotas ir kruopščiai organizuotas visos

nei kišenėse. Bus teisinga jeigu vaikelius auginančios motinos gaus vienodą pašalpą.

Televizija pradėjo rodyti valgyklą su Seimo nariais laikančiais taures rankos.

- Aš žiūriu į nykią jūsų puotą Ir kažkaip negera ir skaudu, Iš tikrųjų daug jums buvo duota, Gal tiksliau atplėšta iš kitų. Tie kiti už viską sumokėjo Ir ant kelio jums neatsistos. Bet ir mirusieji kartais kaip teisėjai, Kantriai laukia savo valandos.

- padeklamavo svečias.

- Ar žinote kieno ir kada parašytos tos eilės? - paklausė. Juozas Macevičius jas parašė tarybiniais veikėjams. Tiems patiems, kurie dabar sėdi Seime. Tačiau nenusiminkime. Jeigu iš Kanto nieko neapsimokėte, tai prisiminkite

lietuvių tautos branduolys sudarys sąlygas tęsti tvirtą ir ryžtingą kovą prieš politinį komunistinį režimą.”

Vadai tikėjosi sulauksią paramos iš Vakarų

„Apjungtomis pajėgomis mes sėkmingiau prasimušime sau kelią anapus geležinės NKVD uždangos ir galėsime parodyti Vakarams monolitinę ir paskutinei kovai pasirengusią lietuvių tautą. (...)

Tik taip mes pateisinsime septynerių metų aukas, tik tada būsime verti laisvės, kai įrodysime pasauliui, kad galime organizuotai atlaikyti barbarišką kultūrą, žiaurios, godžios, už mus žemiau stovinčios, galingos imperinės valstybės spaudimą.

Tie tikslai ir kylanti laisvės aušra diktuoja mums vienybę ir organizavimosi užduotis.” Rezolucija užbaigta sakiniu: „Nuorašas tikras. Apygardos Adjutantas Radvila.”

Persitvarkymai buvo vykdomi nedelsiant

1947 m. sausio 16 d. priimta Laisvės kovotojų atstovų papildomame protokole Nr.2 išdėstyti esminiai reorganizavimo darbai. Vienbalsiai nutarus nedelsiant reorganizuoti Bendrojo Demokratinio Pasipriešinimo Sąjūdį (BDPS) ir Vyriausiąjį Ginkluotųjų Pajėgų Štabą (VGPŠ), buvo sudaryta Laikinoji aukščiausioji vadovybė iš trijų asmenų: TA politinės dalies v-ko Gintauto ir dviejų senosios sudėties narių Žygimanto ir Butauto.

Taip pat buvo paskirtas vyriausiasis Ginkluotųjų Pajėgų (GP) vadas - generolas Gintautas, o GP štabo viršininku tapo Žvejys, kuriam buvo pavesta „sukomplektuoti štabo sudėtį“. Aptariamąjį protokolą gavo tik apygardų vadai o jį pasirašė: „ŽVEJYS, GEDIMINAS, ŠTURMAS, RIMVYDAS, RADVILA, VAMPYRAS, KAZIMIERAS, TAUTVAIŠA, ŽALIUKAS.”

(Nukelta į 5 psl)

motiną Teresę liepusią ieškoti ir rasi kiekviename žmoguje ką nors gero. Valius Inktas nežino kas yra badas, liga, alkani vaikai ir beteisė skurdi, ligota senatvė. Tačiau laisvės kainą jis žino, nes buvo vienintelis Seime pasipriešinęs graikų atstovui, kalbančiam būk mūsų tautos niekas neokupavo, būk patys važiuome į Sibirą ir vergais dirbome kolūkiuose. Tai jau didelis naujo Seimo pirmininko nuopelnas. Palaukime. Išsivarys arogancijos velnią, susitupęs ir pradės vykdyti tai ką buvo mums žadėjęs.

Atsisveikinsiu. Eisiu pabandyti atsodinti eglutę dėl kurios verkėte, kai mūsų turtingasis, neseniai atsikėlęs kaimynas, ją nuplovė, už tai, kad jos spygliai įdūrė į nosį jo septynis tūkstančius į mėnesį uždirbančiam kūdikiui.

- Gal jis iš tiesų profesorius, - pagalvojau, jam išėjus...

(Pabaiga)

PRASMINGAS RENGINYS...

(Atkelta iš 4 psl)

Mūsų metų pasiekė tik vienas signataras

Kokius asmenis dengia šio unikalios dokumento signatarų slapyvardžiai? Štai jie:

Žvejys – Antanas Baltūsis, TA vadas, žuvęs 1948-02-01;

Gediminas – Alfonsas Vabalas, TA polit. dalies v-kas, žuvęs 1948-06-26; Šturmas – Vincas Štrimas, TA Žalgirio rinkt. vadas, žuvęs 1948-04-28;

Kazimieras – Juozas Lukša – buvęs VGPŠ adjutantas, žuvęs 1951-09-04;

Vampyras – Vytautas Gavėnas, TA Vytauto rinkt. vadas, žuvęs 1950-03-09;

Rimvydas – Jurgis Krikščiūnas, Dainavos ap. štabo sk. v-kas, žuvęs 1949-12-15;

Tautvaiša – Algimantas Zaskevičius, buvęs VGPŠ 2-ojo sk.v-kas,

suintas 1947-03-11, užverbuotas tapo išdaviku;

Žaliukas – Algirdas Varkala TA „Geležinio vilko“ rinkt.vadas, žuvęs 1948-11-17;

Radvila – Kazys Matulevičius, TA štabo ryšininkas ypatingiems reikalams, suimtas pasaloje, nuteistas, dabar gyvenantis Trakų Vokėje, vienintelis likęs gyvas minėto vadų suvažiavimo dalyvis.

Radvila – laisvės kovų istorijos liudytojas

TA vadas Mykolas Jonas 1946 balandžio 1 išleido įsakymą Nr.10a, kuriuo laisvės kovotojų grupę SIAUBAS buvo perorganizuota į

laisvės kovotojų būrį VYTENIS. Dar pora paragrafų:

§ 2 „VYTENIO būrys kaip atskiras vienetas, neįeina į RINKTINĖS sudėtį, o visus įsakymus ir nurodymus gauna tiesiai iš Apygardos ir visus atsiskaitymus veda tik su Apygardos štabu.“ Vyteniečių ryšį su TA štabu palaikė Radvila.

§ 4 „Nuo š.m. sausio 1 d. laisvės kovotoja RADVILA skiriu Apygardos ryšininku ypatingiems reikalams.“ O ypatingai svarbių reikalų tada nestokota.

Radvila buvo pelnęs ne tik Mykolo-Jono pasitikėjimą, bet ir kito TA vado Žvejo, su kuriuo vienoje žeminėje ilgus mėnesius po žygių ir darbų išdavos.

Pilviškių renginyje dalyvavo daug mokytojų, moksleivių, partizanų, Seimo narių. Renginio programa buvo plati ir įvairi. Ją vertins specialistai. Tačiau man ramybės neduoda vienas klausimas.

Signataras papildytų tituluotus pranešėjus

Kodėl rengėjai vienintelio išlikusio gyvo TA štabo pareigūno, laisvės kovotojo Radvilos, unikalios Partizanų vadų pasitarimo dalyvio, priimtų dokumentų signataro nepakvietė į renginį? Manau, kad jį buvo privalu ne tik pakviesti, bet ir atsivežti! Radvilos unikali patirtis ir išgyvenimai istorijos mokytojams ir jaunuomenei – tai puiki proga prisiliesti prie Tautos

atminties ir išgyvenimų istorijos mokytojams ir jaunuomenei – tai puiki proga prisiliesti prie Tautos

atminties ir išgyvenimų istorijos mokytojams ir jaunuomenei – tai puiki proga prisiliesti prie Tautos

atminties ir išgyvenimų istorijos mokytojams ir jaunuomenei – tai puiki proga prisiliesti prie Tautos

atminties ir išgyvenimų istorijos mokytojams ir jaunuomenei – tai puiki proga prisiliesti prie Tautos

atminties ir išgyvenimų istorijos mokytojams ir jaunuomenei – tai puiki proga prisiliesti prie Tautos

atminties ir išgyvenimų istorijos mokytojams ir jaunuomenei – tai puiki proga prisiliesti prie Tautos

atminties ir išgyvenimų istorijos mokytojams ir jaunuomenei – tai puiki proga prisiliesti prie Tautos

atminties ir išgyvenimų istorijos mokytojams ir jaunuomenei – tai puiki proga prisiliesti prie Tautos

atminties ir išgyvenimų istorijos mokytojams ir jaunuomenei – tai puiki proga prisiliesti prie Tautos

atminties ir išgyvenimų istorijos mokytojams ir jaunuomenei – tai puiki proga prisiliesti prie Tautos

Edmundas Simanaitis

gyvosios istorijos. Maža to, praleista puiki proga nusilenkti ir viešai padėkoti laisvės kovotojui TA štabo pareigūnui.

Iš pavaldžių Radvilai Vytenio būrio trylikos kovotojų du mirė iš bado Magadano konclageryje 1947 metų pabaigoje, keturi MVD tribunolo nuteisti myriop ir sušaudyti 1947-03-26 (jų palaikai buvo pakasti Tuskulėnuose), keturi mirė grįžę iš Gulago, Šarūnas, eidamas atskirosios kuopos vado pareigas, žuvo kautynėse prie Brazūčių kaimo 1949-02-10 kartu su keturiais kovotojais (jau ne vyteniečiais). Šių dienų sulaukėme tik Husaras ir aš, šio rašinio autorius.

Tad, man belieka tik

atsiprašyti Tavęs, kary savanori

Radvila, už šį organizatorių

neįžvalgumą ar istorinį

neapsižiūrėjimą. Manau, kad

ateityje tokių klaidų bus išvengta.

Pastaba

Citatos pagal „Lietuvos partizanų

Tauro apygarda 1945-1952“

Dokumentų rinkinys, Vilnius, 2000

ir LKA II t.

ir LKA II t.

ir LKA II t.

ir LKA II t.

ir LKA II t.

ir LKA II t.

ir LKA II t.

ir LKA II t.

ir LKA II t.

ir LKA II t.

ir LKA II t.

ir LKA II t.

ir LKA II t.

ir LKA II t.

ir LKA II t.

ir LKA II t.

ir LKA II t.

ir LKA II t.

ir LKA II t.

ir LKA II t.

ir LKA II t.

ir LKA II t.

RETORIKA IR GALIMYBĖS PAŠALINTI SVARBIAUSIĄ KLIUVINĮ

Rugsėjo pabaigoje po Valstybės Vadovės susitikimo su Seimo Užsienio reikalų komiteto nariais, buvo paskelbtas Prezidentės spaudos tarnybos pranešimas, kuriame teigiama, kad „Bendraujant su kaimyninėmis šalimis atėjo laikas atsisakyti aštrios retorikos, o santykius grįsti abipuse pagarba ir pragmatiškais interesais. Pasak Prezidentės, tokios nuostatos nekludys, o padės siekti tokių tikslų, kaip okupacinės žalos atlyginimas iš Rusijos, ką įpareigoja daryti Lietuvos žmonių referendumu pareikšta valia“.

Abipusė pagarba įmanoma tik atkūrus teisingumą

Be abejojant sveikintinas siekis santykius grįsti abipuse pagarba. Santykiai su latviais, su lenkais tikriausiai nekelia neišskumų arba jie nesunkiai išsprendžiami prie apvalaus stalo. Tačiau santykiai su Rusija turi specifinį atspalvį. Žinoma, bet kuriuo atveju abipusis bendravimas turėtų remtis demokratijos pasaulyje priimtomis tradicijomis ir laikintis tarptautinės teisės normų. Tai ypač svarbu, kai kalbama apie agresoriaus (arba agresoriaus teisų perėmėjo) ir agresijos aukos tarpusavio santykius.

Prieš 50 metų JAV prezidentas Eizenhaueris paskelbė solidarumą su pasaulio tautomis patyrusiomis komunizmo priespaudą. JAV kongresas 1959 m. liepos 17d. pritarė nuostatai – kiekvienais metais liepos trečiąją savaitę laikyti „Pavergtųjų Tautų savaitę“. Dabartinis JAV prezidentas B.Obama „Pavergtųjų Tautų savaitės“ proga pareiškė kviečias „Jungtinių Valstijų žmones patvirtinti mūsų įsipareigojimą visiems, kurie siekia orumo, taikos ir teisingumo.“

Visi esame atsakingi už bendrą ateitį

Lietuvos Respublikos prezidentė JT Generalinės Asamblėjos sesijoje 2009m. rugsėjo 24 d. kalbėjo: „Mūsų įsitikinimu, tikroji pažanga užtikrinant vystymąsi yra principų diegimu. Mums demokratija yra neatsiejama nuo taikos, teisės viršenybės, pagarbos asmens ir žmogaus teisėms, lygių galimybių ir visuotinės gerovės.“

Norėčiau dar kartą pabrėžti, kad mažos arba mažiau išsivysčiusios valstybės negali išvengti pasaulinės atsakomybės ir kad visi esame atsakingi už mūsų visų bendrą dabartį ir ateitį. Pripažinkime, kad nuo šiol kiekviena valstybė pasauliniai interesai yra ir jos nacionaliniai interesai, o pasaulinė pareiga yra ir jos nacionalinė pareiga.“

Pragmatiškas interesas gauti kompensaciją už padarytą žalą būtų savaime suprantamas ir gana nesunkiai sprendžiamas, jei slaptosio sandėrio, žinomo M-R pakto vardu, pasmerkima pripažinti Sovietų Sąjungos teisų bei atsakomybės perėmėja Rusijos Federacija. Deja, Rytuose nuolat pasigirsta politikų balsų, neigiančių agresijos ir nepriklausomų Baltijos valstybių okupacijos faktus. Kai kurie Rytų politikieriai netgi tvirtina, kad 1940 m. birželį okupuota Lietuva pati „prašė“ priimama į Sovietų Sąjungą.

Stokojama politinės valios pripažinti tikrovę

Atrodo, kad Rytuose vėl gaivinami planai atkurti Rusijos imperiją ir, matyt, todėl dabartinė šalies vadovybė nesukaupia pakankamai politinės valios pripažinti sovietų komunistinio ir vokiečių

(Nukelta į 6 psl)

(Nukelta į 6 psl)

(Nukelta į 6 psl)

(Nukelta į 6 psl)

(Nukelta į 6 psl)

(Nukelta į 6 psl)

(Nukelta į 6 psl)

(Nukelta į 6 psl)

(Nukelta į 6 psl)

(Nukelta į 6 psl)

(Nukelta į 6 psl)

(Nukelta į 6 psl)

(Nukelta į 6 psl)

(Nukelta į 6 psl)

(Nukelta į 6 psl)

(Nukelta į 6 psl)

(Nukelta į 6 psl)

VILTIES DĖMUO REIKALAUJA EUROPOLITIKŲ DĖMESIO

Reikia tikėtis, kad naujieji Lietuvos atstovai Europos Parlamente suaktyvins teisingumo atkūrimo Europoje bylos sprendimą. Jau nesame balsas šaukiančių tyruose. Štai, Horst Moeller („Der rote Holocaust und die Deutschen...“ Muenchen, 1999) rašo: „Antrąjį pasaulinį karą reikia suprasti kaip nacionalsocializmo ir komunizmo susirėmimą (...). Po 1945 metų einantis laikas suvoktinas kaip laikas, kuriame Vakarų ir Rytų blokų kolektyvinė sąmonė radikaliai skiriasi, tai naujas požiūris (...) komunizmą pripažinti buvus kriminaline valdymo sistema, kaip ir nacionalsocializmą.“

Keturi pirmieji trėmimai

Dviejų totalitarinių režimų diktatoriams Stalinui ir Hitleriui 1939 m. rugpjūtį susitarus pasidalinti Rytų Europos nepriklausomų valstybių žemes, Trečiojo Vokietijos Reicho Vermachtas ir SSRS Raudonoji armija užpuolė Lenkiją ir okupavo jos teritoriją, skrupulingai laikydami sutartos skiriamosios linijos. Tai buvo ketvirtasis Lenkijos valstybės padalijimas. Sovietai okupuotoje Lenkijos dalyje 1940 m. surengė tris planinio genocido akcijas - masinius trėmimus. Tokia buvo „socializmo-komunizmo statybos“ pradžia.

Sovietams nepavyko visa apimtimi įgyvendinti S-H suokalbiu numatyto

planinio genocido akcijas - masinius trėmimus. Tokia buvo „socializmo-komunizmo statybos“ pradžia.

Sovietams nepavyko visa apimtimi įgyvendinti S-H suokalbiu numatyto

planinio genocido akcijas - masinius trėmimus. Tokia buvo „socializmo-komunizmo statybos“ pradžia.

Sovietams nepavyko visa apimtimi įgyvendinti S-H suokalbiu numatyto

planinio genocido akcijas - masinius trėmimus. Tokia buvo „socializmo-komunizmo statybos“ pradžia.

Sovietams nepavyko visa apimtimi įgyvendinti S-H suokalbiu numatyto

planinio genocido akcijas - masinius trėmimus. Tokia buvo „socializmo-komunizmo statybos“ pradžia.

Sovietams nepavyko visa apimtimi įgyvendinti S-H suokalbiu numatyto

planinio genocido akcijas - masinius trėmimus. Tokia buvo „socializmo-komunizmo statybos“ pradžia.

Sovietams nepavyko visa apimtimi įgyvendinti S-H suokalbiu numatyto

planinio genocido akcijas - masinius trėmimus. Tokia buvo „socializmo-komunizmo statybos“ pradžia.

Sovietams nepavyko visa apimtimi įgyvendinti S-H suokalbiu numatyto

planinio genocido akcijas - masinius trėmimus. Tokia buvo „socializmo-komunizmo statybos“ pradžia.

plano - Suomija ryžtingai pasipriešino ginklu. Vakarų demokratiškosios šalių visuomenėje kilo galingos pasipiktinimo ir agresijos smerkimo bangos. Visa tai privertė Kremlių sustabdyti karo veiksmus, tačiau agresija nebuvo nutraukta. Besarabija, Šiaurės Bukovina, Lietuva, Latvija ir Estija buvo „taikiai“ okupuotos. Šių užgrobtų valstybių gyventojai patyrė itin žiaurią ir skaudžią masinę tremtį, kuri laikytina ketvirtąja masinio pavergtų tautų gyventojų genocido akcija, įvykdyta 1941 m. iki agresorių tarpusavio susirėmimo.

Tų pačių metų gegužės 22 d. buvo tremiami gyventojai iš anksčiau Lenkijai priklausiusios Vakarų Ukrainos dalies. Birželio 12 d. naktį buvo gaudomi ir vežami Besarabijos ir Bukovinos žmonės, o birželio 14 d. raudonasis siaubas siautėjo Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, sukeldamas ne tik pasibaisėjimą okupanto nusikaltimais, bet ir žadindamas pilietinės visuomenės natūralų savignyos ir pasipriešinimo smurtui jausmus.

Prisiminkime ir XIX amžiaus tremtinis

Sovietinis NKGB savo ataskaitose iš okupuotų šalių

ataskaitose iš okupuotų šalių

ataskaitose iš okupuotų šalių

ataskaitose iš okupuotų šalių

ataskaitose iš okupuotų šalių

ataskaitose iš okupuotų šalių

ataskaitose iš okupuotų šalių

ataskaitose iš okupuotų šalių

ataskaitose iš okupuotų šalių

ataskaitose iš okupuotų šalių

ataskaitose iš okupuotų šalių

ataskaitose iš okupuotų šalių

ataskaitose iš okupuotų šalių

ataskaitose iš okupuotų šalių

ataskaitose iš okupuotų šalių

Edmundas Simanaitis

Apie autorių. Rašytojas gimė 1944.02.29 Kalvarijoje. Mokėsi Biriulkoje, Martijampolėje, Vilniuje. Parašė knygas: „Prūsija“ (1994), „Suvalkijos geografija“ (2001), „Užkritę lapai“ (2007), „Voverė ant vilkų tako“ (2009).

Šiuo vardynu autorius tęsia Lietuvos pokario studiją, į kurią jį pastūmėjo ne visai savanoriška viešnagė taigoje 1949-1957 metais.

IŠ „ŽINAU TAVO VARDĄ“

Justinas Sajauskas

Vardai ir Prievardžiai

Šį Vardyną sumaniau prieš porą metų mūsų žiniasklaidoje kilus Lietuvos istorijos perrašymo, teisingiau: klastojimo ir juodinimo kampanijai. Pradžioje tai buvo vienas kitas spaudoje ar televizijoje šmėstelėjęs šokiruojantis teiginys apie mūsų didžiavirius (kunigaikštis Vytautas - šunsnukis) arba tautos istoriją (Klaipėdos kraštas - ne Lietuva).

Toliau - gražiau. Šokiruojančios replikos virto ilgiausiai straipsniais, sukurptais istorikų ir ne visai istorikų. Labai dažnai tai buvo politikai, nomenklatūrininkai, kurie, lenktyniaudami vienas su kitu, stengėsi įteigti mintį, kad pažangus yra tik tas lietuvis, kuris neigia savo tautą kaip istorijos kūrėją ir skuba kaip galint greičiau nutautėti - susieuropietinti.

Praėjusio amžiaus pradžioje V.Kapsukas veržėsi sunaikinti lietuvių, kuri trukdė jam įsitraukti į komunistinę revoliuciją. Šiandieniniams pirmiejiems ji trukdo tapti moderniais, europietiškais, kosmopolitiškais, lietuviškai sakant - žmonėmis bet tėvynės. Kosmopolitizmo adeptams nepatinka viskas: mūsų kalba, istorija, mitologija, moralė, iškiliosios asmenybės... Užkliuvo netgi raidynas! O kad taip - visa tai reikia menkinti, juodinti, apmeluoti. Net sovietmečiu Lietuvos istorija nebuvo taip iškraipoma, kaip šiandien. Tik pažūrėkim: „Visa mūsų istorija - ubagiška!“, - skelbia vienas šiandieninis istorijos šula. Lietuvos priešinimasis polonizacijai buvo klaida, - antrina jam kitas žinovas, - juk tai buvo mūsų kelias europėjimo link. Tročiasis, dar neseniai užmėgęs aukštas pareigas, į kairę ir į dešinę skelbia, kad Klaipėda - ne Lietuva, kad 1923 m. Lietuva ją okupavo, išsudydama lietuvininkus. Toliau tie patys vyrai abejoja, kad Lietuvos valstybingumas yra vertybės ir drąsiai paskelbia novatorišką šūkį „patriotas - tai idiotas“. Lietuvos valstybingumo niekinimo apogėjus - triukšmingas šurmulyš

RETORIKA IR...

(Atkelta iš 5 psl.)

nacionalsocialistinio režimų padarytus bendrus nusikaltimus, o po to, pasekus pokarinės Vokietijos pavyzdžiu, atsiprašyti kadais pavergtųjų tautų.

Suvokiant, kad Rytuose dar net nemėginama atsiskyti „aštrios retorikos“ aptariama tema, vis dėlto turime tikėtis, kad mūsų politikai ir toliau laikysis Lietuvos užsienio politikos strategijos. Bet koks vienpusiškas svarbiausių tikslų atsiskykimas, siekiant pragmatiškos ekonominės naudos ar kokių nors lengvatų, gali būti suprastas kaip kapituliacijos pradžia. Tikrovė nedžiugina - beveik per dvi dešimtis nepriklausomybės metų energetinė priklausomybė nuo Rusijos nepasikeitė nė per sprindį. Tokiu būdu buvo ir liko iki šios dienos aktualia problema mūsų šaliai, Europos Sąjungai ir pačiai Rusijai įvertinti didžiausią XX amžiaus nusikaltimą - M-R pakta į jo pasekmes tarptautinės teisės kalba.

Andrius Boselis

dėl „1791 m. gegužės 3d. Valdymo įstatymo: (taip vadinamos „Gegužės 3 d. konstitucijos“) ir po jo sekusio „Abiejų Tautų savitarpio įžado“.

Šiais dokumentais buvo juridiškai likviduota Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė, paverčiant ją bevardžiu Lenkijos pakraščiu - kresu (Lietuvos vardas joje neminimas). Naujieji istorijos žinovai šiuos Lietuvai pražūtingus dokumentus pateikė kaip amžinos lietuvių ir lenkų tautų draugystės įrodymą!

Dar galima būtų paminėti vienos panelės pašokinėjimus prieš A.Basanavičių. Tiesa, apie šio žmogaus gyvenimą ir veiklą naujoi istorikė ne kažin ką išmanė, užtat girdėjo jį vadinant *tautos patriarchu*. Naujųjų istorikų supratimu to pakanka asmens juodinimo kampanijai pradėti.

Minėtini ir internete papildtas purvas ant Pilėnų ir jų vado, ir nuolat kartojamas didysis melas, esą Lietuvą apkrickstijo ne Mindaugas, o lenkai, ir tokie pat sistemingi mėginimai diskredituoti bene iškiliausią modernių laikų istoriką Adolfą Šapoką...

Stabelkim ties Mindaugu. Ką jis pakrickstijo, jei ne Lietuvą? Ir kurią valstybę kūrė? Nuo mokyklos suolo žinau, kad Lietuvos valstybė šio kunigaikščio sukurti ir apkrickstyta, kad jos sostinė - Vilnius, ir kad 1920 metais sulaužydami vos prieš porą dienų pasirašytą sutartį, tą sostinę užėmė lenkai...

Dabar nežinia prieš kokį orą mane įtikinėja, kad Želigovskio akcija - ne okupacija, o viso labo unijinių tradicijų tolesnis puoselėjimas, kelio į Europą pradžia. Išeitų, Pilsudskis ir Želigovskis - mūsų geradarai. Žinojo vyrai, ko mums reikia! Ir grafas Muravjovas - geradaris, ir Tautų Tėvas... Visi jie tiesė Lietuvai naujus kelius.

Kažkoks marazmas. Tie, kurie dėl savo padėties ar išsilavinimo turėtų kelti tautą, kaip pasamdyti ją žlugdo. Matyt, tikrai pasamdyti.

Prieš keliasdešimt metų vienas kirgizų rašytojas paleido pasaulin prievardį *mankurtas* - žmogus, keliantis ranka net prieš savo motiną. Ar vien Kirgiziją turėjo omeny literatūros klasiką? Gal ir šiandieninę Lietuvą? Sako, rašytojai kartais turi pramatymo dovaną.

Mūsų naujieji istorikai šios dovanos deja, neturi ir medžiagos savo insinuacijoms ieško tik praeityje. Kai prieš metus vienas jaunas genijus pradėjo šmeižti pokario partizanų, supratau, kad ateina eilė ir tam Lietuvos istorijos lauko kampeliui, į kurį šiuo metu žiūriu. Kol to neatsitiko, nutariau paviesti tai, kad įžiūrėju - parašiau šį Tauro apygardos partizanų slapyvardžių vardyną.

(Bus daugiau)

Kun. Rytis Gurkšnys SJ.

Autorius yra Kauno Šv. Pranciškaus Ksavero (Jėzuitų) bažnyčios rektorius

„Ką tad Dievas sujungė, žmogus teneperskiria!“ [Mk 10, 9]

Šio sekmadienio skaitiniai mane paskatino pamąstyti apie santuokos teikiamą palaimą. Kartą teko dalyvauti pamaldose, kuriose buvo susirinkęs gausus šeimų būrys. Viena laiminga pora nugenyvisi beveik trisdešimt metų kartu buvo paklausta: „Kas jums padėjo išgyventi kartu tiek daug metų? Kokia gi jūsų bendro gyvenimo sėkmės paslaptis? Kaip jums pavyko išlaikyti laimingą santuoką?“ Viktorija pasakojo: „Ilgai mažiau apie tai, peržvelgdama visus mūsų bendro gyvenimo metus. Pastebėjau vieną svarbų dalyką. Mes abu labai pasikeitėme per tą laiką. Kiekvienas iš mūsų stipriai keitėmės, kad galėtume būti kartu, priimti vienas kitą, papildyti ir paremti. Sugebėjimas keistis pačiam - mūsų sėkmės paslaptis. Kai abu susidurdavome su supančio pasaulio iššūkiais, stengėmės keistis, prisitaikyti ir prisiderinti vienas prie kito, kad abu kartu kovotume su sunkumais. Nesistengėme kovoti vienas su kitu, bet visas savo pastangas skirdavome įveikti bendras kliūtis. Aš planuoju dar trisdešimt metų keistis, nes noriu ir toliau džiaugtis darnia santuoka su savo vyru. Tai nėra lengva. Tačiau verta tai daryti.“

Viena moteris pasakojo apie tai, kaip ji kartą važiavo nauju automobiliu. Sukdama sankryžoje ji užkliudė šalia stovėjusia mašiną ir labai stipriai įlenkė savo automobilio dureles. Išlipusi iš mašinos, ji buvo labai išsigandusi ir sakė kitam vairuotojui: „Mano vyras tikrai labai supyks, kai pamatys, ką aš padariau. Šitą naują automobilį mes nusipirkome prieš dvi savaites. Investavome labai daug savo santaupų. Nežinau, ką dabar daryti...“ Kitos mašinos vairuotojas ją ramino, drąsino ir pasiūlė padėti sutvarkyti šio įvykio dokumentus. Vis dar drebdama iš baimės, ji atsakė, kad nežino, kurioje vietoje padėti automobilio draudimo dokumentai. Jis apžiūrėjo jos automobilį ir iš spintelės paėmė knygelę su reikalingais dokumentais. Atvertusi aplanką viršeli, ji pastebėjo jos vyro ranka parašytą raštelį: „Mieloji, jei tu kada nors patektum į avariją, žinok, kad aš tikrai visada tave myliu labiau už šį automobilį!“

Ar tikrai kitą žmogų mylime labiau už daiktus, už santaupas, už savo principus, už savo moralines normas ir įsitikinimus? Neturėtume į žmones žiūrėti taip, tartum jie mums priklausytų, tartum mes nusipelnėme juos turėti, tartum tai mūsų nuosavybė. Viktorijos vyras, pasakodamas apie savo laimingą santuoką, mokė susirinkusias šeimas: „Šventasis Raštas sako, kad žmona yra Dievo palaima vyru. Vyrai, visada prisiminkite, kad žmona neša jums Dievo palaimą! Jis jus laimina per ją. Vyrai, baikite kritikuoti savo žmonas, pasakoti ir rodyti kitiems jų silpnybes! Pastebėkite ne tai, ką ji daro blogai, bet tai, ką ji daro gerai! Ignoruokite jos silpnybes ir žvelkite

Laiminga santuoka

į tai, ką ji daro gerai, pagirkite, padėsinkite! Leiskite vienas kitam būti netobulam! Kažkas yra pasakęs: „Mano žmona turi vien tik tas silpnybes, kurios jai sutrukdė surasti geresnį vyrą negu aš- Sutuoktinių silpnybės kaip tik parodo, kad jie vienas kitam skirti, kad jie vienas kitą turi papildyti.“

Kreipdamasis į žmonas, Viktorijos vyras tęsė: „Žmonos, nesistenkite savo vyro pakeisti pagal savo norus! Nelyginkite ju su kitais! Nesistenkite padaryti jo idealiu vyru!

Leiskite jam būti tokiam, kokį jį Dievas sukūrė, ir gerėkitės jo geromis savybėmis! Gal jis retai su jumis kalba, nesako komplimentų, niekada nedovanoja gėlių, neveda vakarienes kiekvieną savaitgalį į restoraną. Būkite dėkingos Dievui už tai, kad jūsų vyras darbštus, myli vaikus, stengiasi išlaikyti šeimą! Gal jis nėra romantikas, bet jis sunkiai dirba ir išlaiko šeimą. Kuo daugiau teigiama jo savybių pastebėsite, tuo labiau jam padėsite kovoti su savo silpnybėmis. Gal jis niekada neaeina į bažnyčią kartu. Neverskite jo tai daryti! Netrankykite jam per galvą Biblija, nepanokslaukite, nerodykite jo klaidų, bet būkite jam kantri ir draugiška! Mylėkite jį, melskitės už jį, pagirkite ir pamatysite, kaip greitai jis keičiasi! Negalite jo pati pakeisti. Būkite jam pagarbi ir rodykite jam gerumą! Ir Dievas padarys visa kita.“

Tikriausiai ne viena pora pasakytų: „Mano santykiai su sutuoktiniu pakenčiami, neblogi, vidutiniški. Šiaip taip sugyvename kartu. Nebėra tos meilės, kuri mus kažkada įkvėpė bendram gyvenimui. Nematau, kaip galėčiau vėl atrasti santuokos džiaugsmą, patirtą prieš daugelį metų.“ Laimindamas sutuoktinius bažnyčioje, dažnai kalbu, kad krikščionio požiūris į santuoką turi būti kitoks. Tikiu, kad Dievas, sujungęs jus daugeliui metų, nori, kad visada džiaugtumėtės santuokos pilnatve, jos teikiama džiaugsmu. Davęs jums šį nepakartojamą pašaukimą, jis nori, kad santuokos meilė niekada neblėstų, bet augtų. Tas, kuris padėjo jums vienas kitą atrasti, taip pat nori, kad kartu būtumėte laimingi. Jis tikrai nelinki nė vienam vidutiniško, pakenčiamo, varginančio gyvenimo. Jis nenori, kad susitaikytumėte su griūvančia santuoka. Jis tikrai nori jus ir toliau laiminti šiame kelyje, kad nugalėtumėte visas piktojo daromas kliūtis. Tačiau jūs patys turite žengti drąsius žingsnius, dėti pastangų, skirti laiko tam, kad galėtumėte atverti savo širdis jo palaimai.

Visada turite pasirinkimą. Galite palikti viską taip, kaip yra, arba galite apsišpresti atnaujinti ir stiprinti santuokos ryšius. Tam reikės žengti konkrečių ir drąsių žingsnių. Galite pasitarti su vyskupijos šeimos centro konsultantais, lankyti seminarus, dalyvauti konferencijose, skaityti knygas, taikyti jų žvalgas savo gyvenime. Galite prisijungti prie šeimų maldos grupelių jėzuitų bažnyčiose ar kitose parapijose ir dalytis sunkumais bei mokyti iš kitų porų. Galite kurti naują maldos grupelę su patyrusiųjų pagalba. Galite prisijungti prie Kanos šeimų bendruomenės arba Sutuoktinių susitikimų bendruomenės. Tai tik keletas būdų, kurie padėjo daugeliui porų vėl atrasti Santuokos sakramento teikiamą meilę, ramybę, džiaugsmą ir laimę. Nepalikite santuokos ugdymo įjungę „autopilotą.“ Maitinkite ją, ugdykite, keiskitės, mokykitės nuolankumo, atidumo ir pagarbos.

Manau, kad šios mintys bus prasmingos ir naudingos ne tik susiduriantiems su bendro gyvenimo sunkumais, bet ir tiems, kurie dar tik svajoja

(Nukelta į 12 psl.)

Praeities dulkes nužėrus...

Albinas Lastas - Lastauskas

Vieną naktį sapnuoju, kad vėl sėdžiu prie stalo su kapitonu Albinu Lastu, geriam degtinę ir lošiame kortomis staiga sapnas sugrąžina praeitį į anas, senas, kartu praleistas dienas.

Kapitoną Lastą gerai pažinojau: buvom kaimynai ir man dažnai teko su juo pabendrauti. Prieš ketelį metų man teko aplankyti jo tėviškę. Sodybą radau tuščią ir nykią, tik ošia topoliai ratu apstoję vienišą sodybą šaukdami anuos sūnus karo veteranus į naujus žygius. Po to sapno jaučiu pareigą keliais žodžiais prisiminti kap. Lastą. Jis kartais pakalbėdavo apie savo praeitį.

Albinas Lastas - Lastauskas gimė 1909 metais, sausio mėn. 28 d. Kumečių kaime, Liudvinavo valsčiuje, Marijampolės apskrityje, nedideliame ūkelyje. Tėvas - Petras Lastauskas, motina - Ona Jonaitytė.

1930 metais baigė Marijampolės gimnaziją ir vėliau išlaikė egzaminus į Karo Mokyklą, Kaune. 1933 m. baigė K.M. jaunesnio leitenanto laipsniu ir buvo paskirtas į Ulonų pulką, Alytuje. Pulke Albinas buvo gabus raitelis yra gavęs apdovanojimų.

Malikų dvare Tauragės aps. buvo įsteigtas Geležinio Vilko dragūnų pulkas. Į tą pulką buvo paskirtas ir Lastas. Pulke jis išbuvo iki pulko likvidavimo.

Vykstant rusų vokiečių karui, buvo įsteigti savisaugos daliniai. Į tuos dalinius savanoriu įstojo ir Lastas. Tai buvo 11 batalijonas. Lastas ėjo to batalijono vado pareigas. Vokiečiams pradėjus trauktis iš Rusijos, ir 11 batalijonui pairus, kariai ir pradėjo trauktis. Daug paliko apsupime kiti žuvo.

Lastui pasisekė pabėgti ir grįžti į Lietuvą, kur teko slapstytis. Rusams užėmus Lietuvą daug karininkų pasitraukė į Vokietiją. Jų tarpe ir Lastas. Jis gyveno Augsburgio stovykloje. Amerikonams įsteigius inžinerijos kuopas, Lastas įstojo į kuopą ir kelis metus buvo kuopos vadu. 1948 metais kap.

Lastas išvyko į tolimą Australiją. Australijoje, kaip ir visi emigrantai, buvo paprastas darbininkas; daug metų praleido dirbdamas uosto darbininku. Lastas buvo gero būdo žmogus ir stengėsi padėti kitiems. Senatvėje Lastas praleido kelis metus prieglaudoje kur ir nustojo plakus jo širdis. 1997 m. balandžio 13 d. buvo palaidotas Cheltenham kapinėse. Laidotuves suorganizavo ponias D. Simankevičienė, atsisveikinimo žodį tarė jo kovų draugas Lt. Narušis. K.J.

Iš kairės: A. Lastas, A. Rakštelis, J. Valiauga, A. Baltutis, E. Marganavičius ir J. Krikiščiusas Melbourne Lietuvių Namuose.

"MLS" trispalvė, viršuje jungtinė šyda - nr. 1341

"Albinui Lastui - 8722 Kuopa Vardo Diena - 1.3.1948" "Lithuania Kaunas Vilnius Klaipėda" Atmintinė lėkštė iš autoriaus archyvo.

Ilgus metus nešioju atsiminimus...

Antanas Kramilius OAM

Noriu pasidalyti plačiau apie "Lenino" kolūkio pirmininką, K. Gliką. Šakių rajone jis buvo apdovanotas Socialistinio Darbo Ordinu. 1983 m. pasiūniau seserei iškvietimą į Australiją. Sesuo sirgo skleroze. Ji neturėjo teisės išvažiuoti iš Sovietų Sąjungos ribų. K. Glikas buvo dažnas svečias pas ją. Sesuo kepdavo jam duoną, tortus, kai atvažiuodavo iš Vilniaus draugai pamedžioti. Sesuo, kai gavo mano iškvietimą, nuėjo pas jį prašyti pagalbos, kad ją išleistų į Australiją.

K. Glikas visagalys. Užtikrino, kad jis viską padarys. Išėjęs seseriai jis sušaukia Partijos narius ir taip prašneka į juos: - "draugai, štai Gumauskienė gavo iškvietimą iš Australijoje gyvenančio brolio. Jos brolis skandalija Australijoje. Gumauskienė ir jos vyras (buvęs raudonarmietis) susirinkimuose nevaldo burnos. Išleidis ją į ten padarys gėdą ir mums visiems. Aš jokiū būdu jos neleisčiau. Darykit ką išmanot be mano pritarimo." Kilo triukšmas. "Ką gali išleisti, jeigu Gumauskienė ne? Darykit ką norit. Aš nusiplaunu rankas." - ir išėjo iš posėdžio.

Visi nariai pritarė ir įgaliojo sekretorių Aleknavičių parašyti rekomendaciją. Parėjęs namo, Birutė Matusėvičiūtė-Valaitienė viršaitienė, atėjęs pas seserį papasakojo viską apie K. Gliką. Už kelių valandų Aleknavičius atnešė surašęs rekomendaciją. Sesuo sakė, - kad ten man trūko tik sparnų.

Kvadratėlyje įrašyta kelios raidės. Klausia sesers ar žino ką tai reiškia? - "Iš kur aš galiu žinoti" - atsakė sesuo.

Dr. Rūta Gajauskaitė, kriminologė

AINIAI

Graži tu mano, brangi Tėvyne, Brangi, nes daugel vargų patyrei! Neveltui bočiai tave taip gynė, Neveltui dainiai plačiai išgyrė!

Šie žodžiai tinka beveik kiekvienai tautai, tačiau ne visos gali pasigirti tokia šlovinga, garbinga ir turtinga praeitimi kaip mes, lietuviai!

Šlovinga, nes tik Lietuva laimėjo ilgiausią Europos istorijoje karą su kryžiuočiais, užtrukusį daugiau kaip 200 metų ir pareikalavusį iš tautos milijono vyrų gyvybių. O mūsų tik 3 milijonai, tačiau sustabdėme Vakarų Europos agresiją prieš niekuo nenusikaltusias Vidurio žemyno tautas. Lietuva sustabdė ir totorių veržimąsi į Europą, -taigi išgelbėjo tautas ir valstybes nuo azijinio jungo, kurį 200 metų kentėjo Rusija.

O mes esame šių didžiaviryių ainiai!

Na kuri gi dar, valstybė žemėje gali pasigirti tokiom dvigubom pergalem ir ne sau vienai, o ištisam žemynui? Kuri pasaulio valstybė dar gali pasididžiuoti tokia išimtina garbe, kai nuolatinėse kovose su kaimynais tiek iš Vakarų (kryžiuočiais), tiek iš Rytų (rusais), Šiaurės (švedais) ir iš Pietų (totoriais) ne tik pati apsigynė, bet ir kaimynus išgelbėjo? Ne tik išsaugojo valstybingumą, bet ir sukūrė patikimą bei saugią karinę sistemą - pilių grandinę, kariūnų

-Reikia leisti be saugumo apklauso. Sesuo į Vilnių pas Gintarą Gailių sekretorių, Aukščiausios Tarybos Valdytoją Samajauską. Kur jie ėjo, ką darė, ji nežinojo. Sesuo atvažiavo. Prieš kelias savaites buvo atvažiavus žinoma lietuvė žurnalistė. Sesuo jau žinojo. Bijoj iškelti koją iš namų, kad žurnalistė nepraneštų saugumui Lietuvoje.

Ką galvojo žmonės, man nepasakė. Buvau Pavertgų Tautų Komiteto pirmininkas ir pas mane atvažiavo sesuo, kai kiti niekur neina nieko nedaro, o jų giminių neišleidžia. Buvo drama Šakiuose, kur tarnautojas su raudona nosimi bandė įtikinti sesers vyrą sekančiais žodžiais: - "Gumauskai, tavo boba 10 metų jaunesnė už tave. Išvažiuos ir negrįš."

Po pusės valandos pamokslų, jos vyras raudonarmietis, trenkė kumščiu į stalą, kuris tik nesugriuvo. Pabalo net raudona nosis. Pasirašė. - Jeigu neparvažiuos, tai nelįsk mums į akis...

Baigiantis terminui, kalbinau ją pasilikti dar mėnesiui. Jokių žinių iš vyro. Išvažiavo.

Parvažiavus namo iš aerouosto rado laišką iš vyro. - Pasilik, jeigu tave laiko.

Jo laiškas kažkur užkliuvo. Stribai turėjo malonumą erzinti Gumauską: - Matai, ar mes tau nesakėme, kad ji negrįš. Vyras tuoj už butelio ir *sudiev razumėlis*.

Kita drama buvo Maskvoje, kai sugrižo... (Bus daugiau) "Kaimynai 1940"

organizaciją ir teisinę jų reglamentaciją (Kazimiero teisyne, Statutus), kurie sudarė prielaidas iškilti didžiausiai žemyne Lietuvos valstybei, tapusiai pagrindine galybe Vidurio Europoje nuo Baltijos iki Juodosios jūros krantų? Ir mes esame šių valstybės vyrų ainiai!

Taip, imperijų buvo, pradadant Romos ir nebaigiant SSSR. Bet jos sugriuvo ir tautų atmintyje paliko tik griuvėsiai, neapykanta ir aukų skausmas. Žlugus Lietuvos Didžiąjai kunigaikštystei, Pasauliui liko trys nepriklausomos valstybės - Lietuva, Gudija ir Ukraina, kurių ainius sieja bendra bočių istorija, kultūra bei išsaugota tautinė savimonė ir saviraiška. Mūsų bendrą gyvenimą tvirtina dar išlikęs kultūrinis paveldas bei lietuviškų gynybinių pilių sistema Lenkijoje, Baltarusijoje, Ukrainoje ir Rusijoje, išlikusios šventyklos ir dvarai bei lietuviški vietovardžiai.

Ir mūsų, šio kultūrinio-istorinio paveldo ainių, niekas nevadina okupantais!

Per ilgą sovietmečio „geležinės uždangos“ laikotarpį garbinga Lietuvos istorija buvo ištrinta ir palikta tik miglota mistika apie Vytauto girdomus arklius Juodojoje jūroje su vienintele Trakų piliimi ežero saloje bei nepaaiškina sėkme Žalgirio mūšyje... Tuo tarpu kelios dešimtys pilių, tiek išlikusių, tiek apgriautų penkiose dabartinėse valstybėse, liudija apie buvusią vyraujančią žemyne galybę. Išlikę dvarai ir šventyklos rodo buvusį turtingą kultūrinį paveldą. Išlikę teisiniai dokumentai stebina savo tobulumu!

Ir mes esame šio istorinio paveldo kūrėjų ainiai! (Bus daugiau)

Agnė Miliauskaitė, etnologė, Jono Basanavičiaus sodybos-muziejaus muziejininkė

Lietuvos Tautinio Atgimimo ažuolyno 20-metis J. Basanavičiaus tėviškėje ir širdyje

1989 metais balandžio 1 dieną Jono Basanavičiaus tėviškės laukuose, Ožkabaliuose, buvo pradėtas sodinti Lietuvos Tautinio Atgimimo ažuolynas - gyvas, kvėpuojantis ir nuolat augantis visos lietuvių tautos atgimimo simbolis. Tad šiais, 2009 metais, mes ne tik švęsimė Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmetį, bet ir Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio bei Lietuvos Tautinio Atgimimo ažuolyno 20-metį. Prieš dvidešimt metų atgimusi Lietuva ir jauni ažuoliukai pradėjo pirmuosius savo metus.

Ažuolyno „gimimas“

Ideja sukurti materialų paminklą, simbolizuojantį tautos atgimimą, kilo 1988 metų spalio 23 dieną Vitaliui Stepuliui, kartu su jaunystės draugu doc. Algimantu Kepežėnu besvarstant, kaip įamžinti visuotinį tautos pakilimą, „<...> prieš akis iškilo Ažuolas - nuo senovės žinomas kaip vienybės ir dvasios stiprybės simbolis“ (1). Susibūrus į iniciatyvinę Ažuolyno sodinimo grupę, po 1988-ųjų lapkričio 23-osios dienos oficialių Jono Basanavičiaus gimimo metinių, nuspręsta pasodinti Ažuolyną Ožkabaliuose „<...> geresnės vietos rasti neįmanoma“ (2). Simboliškai būsimam Ažuolynui pritiko ir Lietuvos Tautinio Atgimimo ažuolyno vardas. Pirmajam atgimimui Lietuvą žadino Jonas Basanavičius ir jo laikraštis „Aušra“, antrajam - būsimas Ažuolynas.

Daumanto Kučo 1995 m. sukurti simboliniai Ažuolyno vartai Romo Eidukevičiaus nuotr.

1989 metų balandžio 1 dieną Basanavičių sodybvietėje būrėsi šimtai žmonių, nešini atsivežtais ažuoliukų sodinukais. Nors oras nebuvo itin palankus, sodintojai ryžtingai klampojo per molingą arimą, kasė duobes ir sodino medelius pasirinktose giraitėse: Represijų aukų, Tautos vienybės, Knygnešių ar Jaunimo. Tą dieną sodinimo talkoje dalyvavę vaikai ant Aukuro kalno pasodino iš Stelmužės ažuolo gilės išaugintą medelį. Per tris balandžio savaitgalius talkininkai užsodino 30 hektarų ariamos žemės. Tačiau tuo Ažuolyno sodinimo darbai nesibaigė. 1990-ųjų Kovo 11-ąją atkūrė Lietuvos Nepriklausomybę ant aukščiausios Ožkabalių kalvos šiai datai įprasminčiai pasodinta 11 ažuoliukų. 1991-ųjų pavasarį buvo pasodinta 13 ažuoliukų ir viena liepaitė Sausio 13-osios aukoms atminti. Per 1991-1993 metus pasodinta per 100 ažuoliukų pasaulio lietuviams jų pačių pageidavimu. 1995 metais Ažuolyną pradėta sodinti medelius Valstybinės Jono Basanavičiaus premijos laureatams. 1998 metais pasodinta 20 ažuoliukų 1918-ųjų Vasario 16-osios akto signatarams. Tą patį pavasarį Signatarų klubo iniciatyva savo ažuoliukus pradėjo sodinti Kovo 11-osios

nepriklausomybės akto signatarai. 1998 metais Lietuvos Vyriausybės nutarimu Lietuvos Tautinio Atgimimo ažuolynui suteiktas kultūros paveldo objekto statusas3).

Lietuvos Tautinio Atgimimo ažuolynas šiandien

Lietuvos Tautinio Atgimimo ažuolynas šiandien yra ne tik didingas parkas, bet ir išskirtinis bei unikalus atgimusių Lietuvos ir lietuvių vienybės simbolis ir švietėjiškos informacijos sklaidos centras. Ažuolynas yra paruoštas specialus maršrutas, kurio metu yra suapžindinami su Ažuolyno sodinimo istorija, vardiniais ažuolais, išskirtinėmis ir istoriją liudijančiomis Lietuvos Tautinio Atgimimo ažuolyno vietomis. Muziejų lankantiems moksleiviams siūloma ir speciali edukacinė programa „Kai žemė šildo ažuolai“. Vaikščiudami po Lietuvos Tautinio Atgimimo ažuolyną kalbamės ne tik apie jo sodinimo idėją, ją lėmusias istorines aplinkybes, bet taip pat kalbame apie Ažuolyną augančias ažuolų rūšis, jų sodinimą, ažuolo naudą, jo simbolius lietuvių liaudies tautosakinėje, etnografinėje ir mitologinėje medžiagoje. Po pasivaikščiavimo po Ažuolyną moksleiviams siūlomos praktinės užduotys: viktorina - žinių patikrinimas

(moksleiviams užduodami klausimai apie tai, ką jie išgirdo pasivaikščiavimo metu), o visi norintys gali pasigaminti įvairių darbėlių iš Ažuolyną surinktų ažuolų lapų ir gilių, pasiklausyti dainų apie šį medį, paskanauti Ažuolyną surinktų gilių kavos. Toks atraktyvus moksleivių supažindinimo su Lietuvos Tautinio Atgimimo ažuolynu būdas yra išties efektyvesnis, nei paprastas muziejininko pasakojimas. Bendraujant su muziejų lankančiais vaikais bei moksleiviais nesunku suvokti, jog jaunosios kartos tarpe informacijos sklaida apie Ažuolyną išties būtina. Retas Ažuolyną lankantis jaunuolis suvokia, ką simbolizuoja šis kultūros paveldo objektas. Visuomenėje susilpnėjus pilietiškumui bei patriotizmui jausmai, kuriuos Ažuolynas kelia jį sodinusiems išties gerokai skiriasi nuo tų jausmų ir emocijų, kuriuos jis šiandieną kelia jų vaikams bei anūksams, tad Lietuvos Tautinio Atgimimo ažuolynas ir Jono Basanavičiaus sodyba-muziejus kiekvienam turėtų būti ta erdvė, kurioje būtų galima pamąstyti, kokios vertybės jam yra svarbiausios.

Veronika Povilionienė. Daina - lyg duona

kasdieninė... (Tęsinys)

Ne kiekvienas dainuoja - gal ne kiekvienas gali?

Ne kiekvienas nori. Kiti gal nesupranta. Tačiau dar vaikystėje, kai tik pradėdame susivokti, išgirstame, jei kas nors mums dainuoja lopšinę. Viskas prasideda nuo labai paprastos primityvios melodijos, kuri pamažu mums įauga į širdį. Juk niekas nedainuoja operų, migdydamas vaikus. Svarbu, kad vaikai nuo mažens girdėtų mūsų liaudies dainą. Kuo labiau ta melodija įauga į širdį, tuo didesnis atsiras noras ją praplėsti, pažinti. Tai yra nuostabus dalykas, tik reikia jį suprasti. Iš liaudies dainų mokėsi ir kūrybinių minčių sėmėsi daugelis mūsų poetų. Ne iš operų, arijų ir ne iš džiazų, o iš senųjų liaudies dainų, nes tai - didžiulė versmė.

Tie, kurie semiasi kūrybiškumo iš tautosakos, suvokia, kas joje slypi, bet didžioji dalis net nenutuokia. Kodėl?

Liaudies daina nėra joks specialus mokslas, ji kaip gyvenimas, buitinis, kaip duona kasdieninė. Čia negali būti jokių receptų, specialių patarimų, nes nėra nieko „kažko tokio“. Per šimtmečius dainavo mūsų protėviai, seneliai, tą darome ir mes... Tik gaila, kad daina labiau krypta į muziejinę vertybę. Mes atitrūkstame nuo dainos, nes gyvenimas atitrūkęs nuo tikrųjų šaknų ir vertybių. Jos keičiasi, nors galėtų nesikeisti, nes mūsų vertybės buvo labai geros, gražios. Bet gyvenimas eina į priekį... Turi judėti, ir nieko čia nepadarysi. Negalime užsisklęsti, būti tame pačiame vandenyje. Aš dažnai per susitikimus mokyklose ir šiaip sakau: neverčiau jūsų mylėti dainos, bet reikia bent šį tą apie ją žinoti. Kai nežinai, kaip gali mylėti? Tai, ko nepažįsti, atrodo tuščia... Apie liaudies dainą žmonės nežino elementariausių dalykų! Šmet skaičiau keletą paskaitų Gedimino technikos universitete. Kalbėjau apie etnokultūrą. Man atrodo, kad studentus stebino tai, ką išgirdo, ką pamatė. Pavyzdžiui, kas iš jaunųjų kartos yra matę kupiškėnų vestuves? Jas reiktų rodyti ir rodyti per televiziją. Yra labai daug gerų dalykų, bet... Mes ne tik nuo liaudies

dainos atpratę, bet ir nuo geros poezijos... Nuo lietuvių kalbos...

Daina tapo daugiau nei jūsų pomėgiu, gyvenimo būdu?

Taip, bet liaudies daina negali būti pragyvenimo būdas. Be abejonės, aš gaunu už koncertus atlygį, tačiau pensiją užsidirbau iš visai kitokių dalykų, nes niekada nebuvau tik dainininkė. Visada turėjau darbą, kad ir koks jis būtų. Didžiausias atlyginimas, kokį kada buvau gavusi prieš išeidama į pensiją, buvo truputėlį daugiau nei tūkstantis. Tad man sunku suprasti tuos, kurie vis dejuoja, kad jiems kažko mažai... Džiaugiuosi dėl vieno dalyko: taip susiklostydavo aplinkybės, kad nesvarbu, kokiame darbe dirbčiau, jis visada man buvo artimas širdžiai, nes buvo susijęs su mūsų senąja liaudies kultūra. Man niekas netrukdydavo daryti tai, ką geriausiai sugebu. Tad ne tik dainuodavau, bet kadangi liaudies daina man yra be galo graži, stengdavau visiems tai parodyti, įrodyti. Tai darau lig šiol.

Ką reiškia „graži“?

Graži, ir tiek. Ką dar galima pasakyti apie gražią dainą - nieko! Joje viskas gražu: teisingi žodžiai, teisinga melodija, teisinga mintis. Baisu, kokie dabartinių kai kurių popso dainų žodžiai. Todėl kartais sakau jaunimui: jeigu jūs galite nerašyti tekstų, nerašykite, nes yra tiek daug geros poezijos... Tokiu atveju man visada atmintyje iškyla Vlodo Šimkaus eilėraštis, atrodo, iš rinkinio „Bitės pagėbėlės“, vienas posmelis: „Atnešė poemą toks išsišiepęs / Neranda redaktorai formos idėjos / O sako vaikystėj kritęs nuo šėpos / Tai nuo to ir pradėkim.“ Kartais pagalvoju, kad tų „nukritusių nuo šėpos“ yra labai daug. „Nemunas“ (Bus daugiau)

2009 metais, švenčiant Lietuvos Tautinio Atgimimo ažuolyno 20-metį, Jono Basanavičiaus sodyboje-muziejuje bus surengtas renginių ciklas, pristatytą nauja edukacinė programa visai šeimai, surengtas medžio skulptorių pleneras.

Visus šiuos metus Lietuvos Tautinio Atgimimo ažuolynas buvo ir yra ta vieta, kurioje žmonės semiasi išminties, stiprybės bei ramybės, gali pamąstyti apie savo tautos vienybę, jos ateitį. Ir net po

daugelio metų didingi ažuolai primins, koks beribis ir nepalaužiamas buvo lietuvių tautos laisvės siekis, kaip lengvai gali materializuotis gera idėja, kai ją įgyvendinti susiburia visa tauta. Lai šiandien, švenčiant Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmetį, Lietuvos Tautinio Atgimimo ažuolynas vėl bus tas simbolis, padėsiantis mums susiburti draugėn.

Naudoti šaltiniai ir literatūra:

1) Stepulis V. Tautos ažuolynas, Vilnius, 2009, p. 12. 2) Ten pat, p. 13. 3) Ten pat, p. 12-20.

2008 m. tarptautinio seminaro „Ažuolas Lietuvoje ir Europoje“ dalyviai vėliavos pakėlimo ceremonijoje Ažuolyną. Agnė Miliauskaitės nuotr.

“Gintaro” pasirodymas

“Gintaro” tautinių šokių grupė

“Gintaro” tautinių šokių grupė, vadovaujama jaunos ir energingos vadovės Zitos Suktės, dalyvavo lenkų organizuotame koncerte “Lowicz & Friends,” kuris įvyko Dandenong miesto valdybos rūmuose š.m. spalio 4d.

Diena pasitaikė pavasariškai saulėta ir graži, tuo pritraukdama gerą būrį žiūrovų į Drum teatro erdvią salę. Koncertą pradėjo šeimininkai - “Lowicz” lenkų dainų ir šokių ansamblis, visus susirinkusius pasveikindamas didingu, tradiciniu, iškilmeis pritaikytu šokių “Polonezas.” Pasijutome lyg Karaliaus rūmų svečiai. Sekantis - linksmesnis ir greitesnis šokis “Mazurka.”

Koncerte dalyvavo ir Solomon salų šokių grupė “Pipisa,” išsiskirdama iš kitų grupių savo grakščiais liemens ir rankų šokių judesiais, basomis kojomis, margaspalviais sarong sijonais. Nuoširdžių katučių sulaukė antroje koncerto dalyje pasirodžiusi jų mažųjų grupė. Šokėjos turbūt 5-7 metų, juodais karpytais šiaudų sijonėliais, basom kojytėm ir, kaip ir mamos, ilgais, palaidais plaukais su dideliais baltų gėlių vainikais ant galvų rimtai besistengiančios liemens ir rankyčių judesiais išreikšti šokio nuotaiką, t.y. vandenyno, supančio jų gražią tėvynę, didybę ir grožį.

Koncerto pranešėja Joanna Bujnowski gražiai pristatė mūsų šokėjus, paaiškindama, kad “Gintaro” tautinių šokių grupė, šokanti nuo 1950 metų, naujai susiformavusi ir išaugusi iš jaunių į vyresnius, tik grįžo iš Lietuvos, kuri šiemet šventė savo 1000 - metį.

Mūsų šokėjai, jauni, liekni ir grakštūs, sulaukė daug ir gausių

aplodismentų, atlikdami “Rolenderį” ir “Mintinį,” kur jaunimėlis žaidė, išdykavo, atliko įvairių darbų judesius, tada pavargę sugriuvo, pailsėjo, atsigėrė ir - vėl pašoko.

Koncerte dalyvavo ir graikų šokių grupė “OPA,” kuri atliko tradicinius šokius iš šiaurinės ir rytinės Graikijos dalių. Jų šokiai būdingi tuo, kad vienas vyresnysis arba vedantysis visą rankom susikabinusią grupę, lyg kokią dailią grandinę, vedžiojo po sceną, atlikdami, svarbiausia, greitus, griežtus ir įmantrius kojų judesius, pritardami dainomis.

Didžiausia pasirodžiusi grupė buvo armėnų, susidedanti iš 22 šokėjų. Jų pasirodymas buvo įvairiausias: ilgakasė, karūnuota solo šokėja, kuri viską išsakė tik rankų judesiais, keitė trys grakščios šokėjos, lyg užburto gulbės sidabro karinomis, gracingai papasakojo savo krašto legendą. Po jų pasirodė visa grupė ryškiais, spalvingais rūbais pasipuošusių energingų šokėjų, kurie kartu šūkaudami ir dainuodami išpildė temperamentingus liaudies šokius. Merginos patraukė dėmesį savo nepaprastai ilgomis, juodomis kasomis.

Pirmąją koncerto dalį užbaigė lenkų “Lowicz” dainų ir šokių ansamblis, atlikdamas šokių ir dainų “potpourri,” iš kurių vienas, mano nustebimui, buvo “katinėli, nu, nu, nu,” kurį pakeitė lėtas valsio šokis, po to polka, lyg gegužinėj šėlo šokėjai su paukštelių čiulbėjimu ir pašvilpinėjimu.

Po pertraukos, antroje koncerto dalyje vėl pasirodė visi šio koncerto dalyviai.

Lenkų ansamblis šoko tradicinius šokius iš įvairių krašto vietovių - Lublin, Lowicz, “Kraковиaką” - elegantišką, jumoristinį, antrą seniausią lenkų šokį iš Krakow.

Lenkų ansamblis išsiskyrė iš visų savo apranga, nes vos ne kiekvienam šokiui jie pasirodė su naujais, gana skirtingais, labai spalvingais rūbais, tikriausiai būdingais kiekvienai apylinkei. Galvos apdarai irgi buvo vis kitokie: kepuraitės keitė karūnos, jas - gėlės, kaspiniai, vainikėliai, skaros. Neatsilikio ir vis kitaip atrodė ir vyrai, keitėsi jų apranga, o skrybėles keitė raudonos, kertuotos kepurės su plunksna už ausų.

Tuo lenkų ansamblis kiekvienam šokiui suteikė visai naują vaizdą.

Buvo smagu, kad mūsų “Gintaro” sušokti šokiai “Šiaudai be grūdų” ir “Po malūno sparnais” sulaukė vėl ilgų ir nesibaigiančių plojimų.

Pabaigoje pranešėja pasidžiaugė, kad susirinkę galėjome pristatyti ir pasidalinti savo krašto kultūra bei susitikti su draugais. Ji padėjo visiems grupių vadovams, žinoma, ir linksmai nusiteikusiai auditorijai, o lenkų ansamblio šokėja įteikė po gėlių krepšelį kiekvienai koncerte dalyvavusiai grupei, lenkų kostiumų kūrėjai, koncerto choreografui.

Baigiantis programai, lietuviams buvo pasakyta “ačiū, labanaktis,” o kiekvienai kitai šokėjų grupei jų kalba tie patys atsisveikinimo žodžiai.

Buvo geras koncertas, tik gaila, kad taip tolimame priemiestyje, gana nedaug išreklamuotas ir gana brangus įėjimo bilietas, tačiau svarbiausia, kad mūsų “Gintaro” šokėjai turėjo progą taip gražiai pasirodyti kitų tautų tarpe ir išreklamuoti lietuviško šokio grožį.

Šaukuoliai! Sekantis “Gintaro” pasirodymas - Suomų salėje (119 Pier St. Altona), š.m. spalio mėn. 18d. Ival.p.p. suomių kasmet organizuojamoje pabaltiečių popietėje. Kviečiame!

Dalia Didžienė, Dennis Gaylard nuotraukas

Lietuvos Baletu Bičiuliai

Maloniai kviečia visus pasižiūrėti baletu DVD filmą

LA BAYEDERE

...apie amžiną meilę, likimą, teisybę ir kerštą.

Veiksmas vyksta legendarinėje Indijoje, apie Nikijos, bajaderės arba indų šventyklos šokėjos meilę ir tragediją.

DVD filmą rodysime:

Sydnejaus Dainavos Klube spalio 25 d.

Melbournu Lietuvių Klube lapkričio 1 d.

Įėjimas aukomis. Parama skiriama Lietuvos Baletui.

Paskatinimas ypatingai skirtas jaunajai kartai, kuri turi nuoširdžiai priimti tautinį pajautimą, kuris yra mūsų ateities kelrodis, - sakė Prezidentas V. Adamkus. “Tautiškos giesmės aplink pasaulį” ekspozicijoje taip pat demonstruojama pasaulį apiplaukusi “Tūkstantmečio odisėjos” vėliava ir viso pasaulio lietuvių rašytos „Odės Lietuvai“.

Gruodžio 3 d. Lietuvos nacionaliniame muziejaus pirmojoje ekspozicijų salėje bus atidaryta išsami „Tūkstantmečio odisėjai“ skirta paroda, kuriai medžiaga ir eksponatai šiuo metu ruošiami.

2008 m. spalio 5 d. startavusi „Tūkstantmečio odisėjos“ jachta LTU 1000 „Ambersail“ per devynis mėnesius aplankė 26 pasaulio lietuvių

bendruomenes ir pakvietė tautiečius garsiai ir išdidžiai paminėti Lietuvos vardo tūkstantmetį. „Tūkstantmečio odisėjai“ pakvietus, 2009 m. liepos 5 d. 21 val. „Tautiška giesmė“ skambėjo visame pasaulyje.

Sociologinės apklausos „Lietuvos tūkstantmečio renginių žinomumas“ duomenys parodė, kad Lietuvoje „Tautiška giesmė“ vienu metu giedoję 46 proc. šalies gyventojų. Didžioji dalis Lietuvos gyventojų (54,5 proc.) svarbiausiu ir geriausiai Lietuvos vardo tūkstantmečio minėjimą įprasminusiu renginiu laiko „Tūkstantmečio odisėjos“ žygį aplink pasaulį vieningą „Tautiškos giesmės“ giedojimą.

Edita Gaigalienė
„Tūkstantmečio odisėja. Vienas vardas - Lietuva“, Atstovė ryšiams su visuomene

Gedimino pilies bokšte atidaryta „Tautiškos giesmės aplink pasaulį“ ekspozicija

Spalio 9 d. Gedimino pilyje atidaryta „Tautiškos giesmės aplink pasaulį“ ekspozicija. Unikalus įrašas, kuriame sudėtos „Tautiškos giesmės“ giedojimo akimirkos iš 52 pasaulio vietų, nuo šiol bus „Baltijos kelio“ dvidešimtmėčiui skirtos ekspozicijos dalis, kurioje yra ir 1990 m. kovo 11-ąją bokšte plevėsavusi trispalvė, o netrukus atsidurs ir per blokadą žmonių suaukotus auksas. Nuolatinė ekspozicija veiks Gedimino pilies bokšto trečiojo aukšto salėje.

Lietuvos nacionaliniame muziejuje, „Tūkstantmečio odisėjos“ kapitonas ir įgulų nariams, projekto rėmėjams ir garbės nariams bei buvo įteikti kolekciniai „Tautiškos

giesmės aplink pasaulį“ DVD. Pagal specialią technologiją šiuos DVD diskus 100 vienetų tiražu pagamino kompanija „BOD Group“ ir suteikė jiems 99 metų kokybės garantiją. DVD diskai bus išsiųsti pasaulio lietuvių bendruomenėms.

Ekspozicijos atidarymo renginyje dalyvavęs Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus sveikino visus pasiryžusius įgyvendinti tokį didingą ir Lietuvai svarbų žygį. „Aš asmeniškai dėkoju tiems, kas tą žygį suruošė, rėmė bei įvykdė. Tegul tai bus paskatinimas dar didesniems darbams ir žygiams.

Pakalbėkime apie sveikatą...

Maistas ir sotina, ir gydo

Johns Hopkins ligoninė (JAV, Baltimore) jau 19 metų iš eilės pripažinta geriausia tarp 4,000 kitų JAV sveikatos įstaigų. Ligoninė, vėliau tapusi mokymo ir mokslo tyrimų centru, įsteigta 1889 metais. Čia kaip niekur kitur nuo pat darbo pradžių buvo sutelkta daug talentingų specialistų, mokslo ir visuomeninio mąstymo naujoviškumu pralenkusių savo bendraamžių. Neatsitiktinai šis sveikatos centras daug kūr pirmąją: priėmęs moteris medicinos studijoms, pasiūlęs sterilias pirštines operacinėje dirbantiems chirurgams, atlikęs pirmąsias širdies operacijas, sunkių nudegimų gydymo patirtimi. Du svarbūs Nobelio premija įvertinti atradimai irgi siejami su šios ligoninės vardu. Tarp kitų šios sveikatos įstaigos skyrų žinomas vėžio ligų institutas, ne tik ieškantis veiksmingiausių būdų gydyti šias ligas, bet ir kelių joms išvengti. Šiandien spausdiname Johns Hopkins ligoninės specialistų patarimus, kaip padėti pačiam sau, pasirenkant tinkamą mitybą.

Kiekvienas žmogus savo organizme turi vėžinių ląstelių. Dažniausiai jos ramiai „miega“, ir joki medicininiai patikrinimai negali aptikti tol, kol jų nepadaugėja iki kelių milijonų. Kai žmogaus organizmas yra labai stiprus, jis gali tas vėžines ląsteles sunaikinti pats. Jei ne - joms nesustabdomai dauginantis, susidaro įvairūs vėžiniai augliai. Jų atsiradimas rodo, kad žmogaus organizmo atsparumas yra susilpnėjęs dėl įvairių - genetinių, aplinkos taršos, maisto, gyvenimo būdo - priežasčių. Vėžinės ląstelės naikinamos įvairiai: daroma chirurginė operacija, švitinama spinduliais, skiriama cheminė terapija. Visi šie būdai turi savo privalumų ir trūkumų: padedami įveikti vėžio ligą, jie kartualina ligos apimtą organizmą. Specialistai po ilgų stebėjimo metų tvirtina, kad galima kovoti su liga natūraliu būdu, pasirinkus tinkamą mitybą. Tai reiškia valgyti maistą, kuris neleistų daugintis ir badu numarintu „blogietes“ - vėžines ląsteles.

Kas labiausiai maitina tas nepageidaujamas ląsteles? Visų pirma, cukrus. Ne tik pats išvalytas ir išbaltintas cukrus, bet ir jo pakaitalai *Nutrasweet, Equal, Spoonful*, pagaminti su *aspartames*. Sveikiau cukrų pakeisti Manuka medumi ar melasa, bet irgi naudojant tik nedideliais kiekiais. Įprastą, dažniausiai naudojamą baltą smulkia druską geriau pakeisti jūros druska - ji sveikesnė, turi mažiau priemaišų.

Antrasis produktas, kurio patartina vengti žmonėms, besigydančioms vėžio ligas, - pienas. Pienas padeda susidaryti gleivėms, kurios yra tinkamas maistas ir palanki terpė negerosioms ląstelėms. Tokiomis gleivėmis ypač godžiai minta žarnyno vėžinės ląstelės. Siūloma labai sumažinti pieno kiekį valgiaraštyje arba jį visai pakeisti nesaldintu sojos pienu.

Vėžio ląstelės mėgsta rūgščią aplinką, kuri susidaro valgant daug mėsos. Geriau valgyti žuvį, truputį vištinės. Reikia prisiminti, kad mėsoje, kurią valgome, yra gyvuliams naudojamų antibiotikų, augimo hormonų, kurie tikrai kenksmingi turintiems vėžio susirgimą. Mėsos baltymai gana sunkiai virškinami ir, ilgiau užsilaikę žarnyne, gali skatinti nereikalingo balasto kaupimąsi. Valgant mažiau ar atsikant mėsos, virškinimui nereikia tiek daug fermentų, vadinasi, jie aktyviau gali kovoti su vėžinėmis ląstelėmis, jas silpninant ir padedant sunaikinti.

Palankiausia kovojančiam su liga organizmui dieta, kurioje 80% sudaro daržovės, javainiai, sėklos, riešutai ir truputis vaisių. Bent penktadalį valgiaraščio turėtų sudaryti virtos ankštinės daržovės. Šviežios daržovių sultys duoda organizmui fermentų, kurie lengvai ir greitai - vidutiniškai per 18 min. - pasisavinami ir skatina sveikų ląstelių augimą. Siūloma bent tris kartus per dieną gerti šviežias daržovių sultis (tinka dauguma daržovių, taip pat ir pupelių daigai). Daržovės taip pat geriausia valgyti žalias, bent tris kartus per dieną. Verdant ar troškinant prie 104F (+40C) temperatūros, fermentai yra sunaikinami.

Atsigaivinti geriausia paprastu, tik valytu per filtrą vandeniu ar žalia arbata, vengti kavos, šokolado ir kitų dirbtinių, vadinamųjų gaiviųjų gėrimų, kuriuose gausu cukraus ir kitų reikalingų prieskonių.

Stiprinti organizmo atsparumą padeda ir kai kurie priedai - vitaminai, mineralai, kiti maistingi papildai. Prieš pradėdami juos ieškoti, geriausia pasitarti su gydytoju.

Vėžys yra kūno, dvasios ir proto liga. Aktyvus ir su teigiama nuostata priešinamasis šiai ligai padidina sėkmingą baigtį. Pyktis, agresyvumas, neatlaidumas ar kerštingumas kelia viso kūno įtampą, nereikalingą susijaudinimą, didina rūgštinę aplinką.

Vėžio ląsteles neigiamai veikia deguonimi turtingas oras. Gyvenimas švarioje aplinkoje, taisyklingo ir gilaus kvėpavimo įgūdžiai, pagal galimybes pratimai ir bet koks fizinis aktyvumas padeda kovoje prieš nepageidautinas ląsteles. Mokėjimas suprasti, atleisti ir pasidžiaugti kiekviena gera akimirka stiprina organizmą.

Johns Hopkins ligoninės specialistai dar pabrėžia tris labai svarbius NE.

Nenaudoti šildant maistą mikrobanginėje krosnelėje plastmasinių indų. Rinktis

Dr. Alfonsas Viliūnas daugeliui, sydnėjiškių, gerai buvo žinomas gydytojas. Jis išleidęs knygėlę "Patarimai apie sveikatą ir ligas". Pavarčius šią knygėlę kilo mintis parinkti mums aktualiausių ligų aprašymus, kurios kamuoja ne vieną iš mūsų. Tad paskaitykite ...

Apie skydinę liauką

Suaugusio žmogaus skydinė liauka (Thyroid gland) sveria apie 30 gramų ir yra viena iš didžiausių endokrinių vidaus sekrecijos liaukų. Ji yra priešakinėje kaklo dalyje, po „Adomo obuoliu“ ir gamina hormoną „tyroxin“, kuris valdo visą mūsų gyvenimą: fizinį ir protinį, užtikrina žmogaus organizmo veiklą normaliose ir sudėtingose, nuolat besikeičiančiose gyvenimo situacijose.

Tyrosinas - skydinės liaukos hormonai turi įtakos, valdo visą žmogaus „biologinį ūkį“ nervų sistemą, kaulų išsivystymą, medžiagų apykaitą, atsparumą ligoms, įtakoja lytines funkcijas, senėjimo procesą.

Normai skydinė liauka pagamina reikiamą hormonų kiekį. Ilgalaikis tų hormonų „tyroxin“ - trūkumas arba perteklius negiamai atsiliepia žmogaus organizmui ir pačios skydinės liaukos veiklai. Tai atsitinka, kai skydinė liauka suseraga arba sutrinka. Liga ar sutrikimas sukelia dvi svarbiausias pasekmes.

Pirma, kai skydinė liauka pradeda gaminti per daug hormonų, tada žmogus pasidaro per aktyvus, per jautres, kitaip sakant, nebežino, kur dėtis. Pagrindinis fizinis požymis (simptomas) - labai pagreitinotas širdies plakimas. Medicinos terminologija ligonio būklę galime vadinti „organine psichoze“.

pagamintus iš natūralių medžiagų - grūdinto stiklo (tampred glass) *Corning Ware, Pyrex* ir keraminius indus. Didelė temperatūra veikia plastmasę ir iš jos įvairius cheminius darinius, tarp jų ir labai kenksmingą dioksiną (dioxin), išleidžia į šildomą maistą, ypač riebių.

Nedengti šildomo maisto apsaugine plėvele *Saran* ar kuria nors kita dėl tos pačios priežasties: temperatūros veikiami cheminiai dariniai iš tos plonytės dangos patenka į maistą, o tuo pačiu ir į mūsų organizmą. Geriau šildomą maistą dengti popieriumi, bet irgi gali būti neaišku, iš ko jis pagamintas; dažnai popieriaus gamybai naudojamos visokios atliekos.

Nešaldyti plastmasinių butelių su geriamu vandeniu. Plastmasė, iš kurios gaminami buteliai vandeniui, irgi turi dioksino, kurį medicinos specialistai sieja su vėžio susirgimais. Sušaldant plastmasinius butelius su vandeniu, dioksinas iš plastmasės patenka į vandenį, kurį gersime.

Atrodytų, tai lyg ir nedideli dalykai, bet mūsų pasirinkimai, ką valgome, kaip tvarkomės butyje, iš tiesų labai padeda grumtynėse su nepageidaujama liga.

Parengė S.K.

Labai jau žinomas pavyzdys: organinę psichozę turėjo JAV prezidentas Bush per garsųjį Persų įlankos karą su Iraku. Medicinos pasaulyje tai buvo labai gerai žinoma. Nuo visuomenės tai buvo slepiama, o prezidentas gydomas. Klausimas pasilieka neišaiškintas“ išgydė, nedagydė ar pergydė?..

Antra, kai skydinė liauka gamina per mažai hormonų, reikšmingai yra priešingi: žmogus nejudrus, nebenori gyventi, širdies plakimas sulėtintas. Flinders universiteto profesorė Croker teigia, kad skydinės liaukos ligos-sutrikimai yra viena iš protinių ligų priežasčių.

Baigdamas šį pokalbį, turiu pabrėžti, kad prieš keletą metų pastebėta, kad kai kurių motinų (tarp 4-8%), ypatingai po pirmojo gimdymo, skydinė liauka nustoja gaminti pakankamą kiekį tyrosino, ir jos suseraga „pos partum tyroiditis“ - pogimdyvinių skydinės liaukos uždegimu. Moteris neturi jokių simptomų. Šią skydinės liaukos sutrikimą galima surasti tik padarius kraujo tyrimus. Yra nuomonė, kad jei tai nebus surasta, ir moteris nebus uždėdoma, tai kitą neštumą tokios moters vaiko gali būti, pabrėžiu, gali būti neigiamai paveiktas protinis išsivystymas. Ikro atsakymo nėra, tyrinėjami bebevyksta, ir kaip visada tyrėjų nuomonės nesutinka.

Yra žinomas faktas, kad kai kurioms moterims po gimdymo būna sunki depresija arba psichozė - priežastis ligi šiol nežinoma, spėliojimų daug. Vienas iš jų - skydinės liaukos sutrikimai neštumo metu. Kas nebuvo atrasta, nebuvo gydoma.

PRANEŠIMAS

Lietuvių Kooperatinė Kredito Draugija "Talka"

2009 spalio mėn. 24 d.
šeštadienį, 1.00 val.
Lietuvių Namuose
44 Errol Street,
North Melbourne
šaukia:

METINI SUSIRINKIMĄ

DARBOTVARKĖ

1. Susirinkimo atidarymas
2. Balsavimas komisijos sudarymas
3. 2008 metinio susirinkimo protokolas
4. Pranešimai:
Veiklos Atskaitomybės Statutinis Auditorių
5. Pranešimų diskusijos ir tvirtinimas
6. Speciali rezoliucija
7. Valdybos rinkimai (renkami 3 nariai)
8. Auditorių patvirtinimas
9. Valdybos atlyginimo nustatymas
10. Pelno paskirstymas
11. Sumanymai ir pasiūlymai
12. Susirinkimo uždarymas

Metinės apskaitos galima gauti visose Talkos įstaigose ir susirinkime.

Dr Rita Bruozis
BA BSc BDSc (Hons)

Dental On Victoria
Suite 10, Level 1
520-528 Victoria St
North Melbourne Vic 3051

Tel: 03 9600 9025
Fax: 03 9600 9023

10% NUOLAIDA
KAI PAMINI ŠIA REKLAMA

SAVICKAS DESIGN

HANDCRAFTED DESIGNER JEWELLERY

by Melissa Savickas-Lanyon

aplankykite tinklalapį

www.savickasdesign.com

SVENČIŲ DATOS

Spalis

- 2 ANGELAI SARGAI (spalio 2 d.),
4 ŠVENTASIS PRANCIŠKUS ASYŽIETIS (spalio 4 d.)

Lapkritis

- 1 VISI ŠVENTIEJI (lapkričio 1 d.)
26 KRISTUS KARALIUS (lapkričio 26 d.) arba Kristus, Visatos valdovas.
29 ADVENTO PRADŽIA (kilnojama data, šiemet - lapkričio 29 d.) - prasideda naujieji Bažnyčios liturginiai metai. Tai keturios savaitės prieš Kalėdas, kurios atskaičiuojamos ne nuo gruodžio 25 d., bet pradedamos artimiausią sekmadienį nuo švento Andriejaus dienos.

Pranešimas apie Melbourne kapinių lankymą

Vėlinių proga melsimės už visus mūsų mirusiuosius:

- Lapkričio 1 d., sekmadienį,
11 val. Mišios Marijos-Jūrų Žvaigždės bažnyčioje
2 val. bendra malda Springvale kapinėse.
Lapkričio 7 d., šeštadienį,
12 val. Mišios Parapijos namų koplyčioje
1.30 val. bendra malda Fawkes kapinėse.

Jūsų kunigas Algirdas Šimkus

Sekančios pamaldos **Sydnėjaus lietuviams** bus lapkričio 1 d. įprastu laiku - 11.30 val. ryto, St Joachims bažnyčioje, Lidcombe. Po šių šv. Mišių bus lankomos kapinės, Lietuvių sekcijoje. Pasistenkite iš anksto sutvarkyti savo artimųjų kapus.

Danutė Ankienė vėl parūpins Kalėdines plotkeles. Praneškite jai kiek jų jums reikalinga tel. 9871 2524

Katalikų Kultūros Draugija

LIETUVA IŠ ARTI - RĖGĖTA LIETUVA

Maloniai prašome suinteresuotus atsiųsti iki penkių nuotraukų, kurias jam žinote Lietuvoje. Nuotraukų dydis pageidautinas ne mažesnis "A4" dydžio. Bus skiriamos trys premijos. Jas skirs rėmėjai Australijos Lietuvių Fondas:

I - vieta - \$150; II vieta - \$100; III vieta - \$50
Taip pat bus žiūrovų premija vaikams/jaunimui iki 17 metų (po \$50) - rėmėja ALB Melbourne Apylinkės valdyba.

Nuotraukų paroda vyks Melbourne Lietuvių Namuose, sekmadieniais spalio 18 ir 25 dienomis. Premijų įteikimas - spalio 25 d.

Susidomėję prašomi kreiptis į Birutę Prašmutaitę tel. 9579 3946 arba bprasmutas@bigpond.com. Nuotraukas galima pristatyti į Lietuvių Namus spalio 11 nuo 12 valandos arba spalio 18 - nuo 10 val. ryto arba adresu:
2/6 Niki Court, EAST BENTLEIGH VIC 3165. Rengėjai

Kviečiame Melbourne ir Geelongo lietuvius prisiminti

LIETUVOS PARTIZANŲ KOVAS

Melbourne Lietuvių Namuose sekmadienį,
lapkričio 8 d., 2 val. po pietų

Visi, kuriems yra brangus Tėvynės pasipriešinimas okupantams ir begalinės partizanų aukos, ateiškite į minėjimą ir atkovėję prie kavos puodelio.

Kviečia Melbourne Entuziastės

Pranešimas Melbourne pensininkams

Lapkričio 10 d. organizuojama ekskursija į Badger Creek.

Graži vieta, 70 km nuo Melbourne. Kaina \$10.

Norintys užsiregistruoti skambinkite Irenai Vilkišienei tel. 9819 5013.

Autobusas išvyksta 9 val. nuo Lietuvių Namų.

Melbourne Pensininkų Sąjungos valdyba

Kviečiame Jus apsilankyti **60-tame**

Melbourne "Dainos Sambūrio"

Jubiliejiniam koncerte,

kuris įvyks sekmadienį š.m. lapkričio 22, 2.30 val. p.p.,
Melbourne Lietuvių Namuose.

Įėjimas aukomis - tai mūsų visų šventė.

Po koncerto kviečiame pasivaikšinti užkandžiais.

Melbourne "Dainos Sambūrio" valdyba

KALĖDINIAI SVEIKINIMAI

Artėja Advento metas, po to jau ir šv. Kalėdos.

Suteikime džiaugsmo artimiesiems, draugams ir pažįstamiems. Pasveikinkim vieni kitus su Kūdikėlio gimimu ir artėjančiais Naujais Metais. Sveikinimo kaina \$20.

Redakcija.

IN MEMORIAM

A. † A.

POVILAS PETRAS MIČIULIS

1922.01.25 - 2009.09.27

Melbourne po širdies priepolio 1999 metais ir po ilgos ligos namie ir prieglaudoje mirė palikdamas žmoną Jonę, sūnų Eugenijų ir anūkę Benitą.

Povilas daugelį metų priklausė Melbourne lietuvių chorui iškildamas į solistus. Priklausė akademikų organizacijai Romuva.

Ilsėkis Ramybėje mūsų brangus, Povilai.

Kartu liūdi Šalkūnų ir Žvirzdinų šeimos.

PADEKA

Povilui Petriui Mičiuliui mirus, po 27-nių vedybinių metų su mano motina Jone Mičiuliene, jos vardu, Šalkūnų ir Žvirzdinų šeimų vardu, Eugenijaus Mičiulių šeimos vardu, nuoširdžiai dėkojame visiems išreiškusiems užuojautos ir ištiesiems paramos ranką mūsų skausmo valandoje.

Dėkojame kunigui Algirdui Šimkui, kunigui Max Polak už bažnytinės apeigos ir kapo palaiminimą. Dėkojame Ritai Mačiulaitienei ir Birutei Kymantienei už jų nuostabias giesmes.

Dėkojame Danutei Lynikienei ir Linui Žalkauskui už skaitymus ir atsiveikinimo žodžių prie altoriaus. Dėkojame Jurgiui Žalkauskui ir Romuvos nariams už garbės sargybą prie karsto.

Dėkojame Gabriui Žemkalniui, Zitai Prašmutaitei, Marijai Augustinienei, Gediminui Statkui, Aldonai Butkutei, Parapijos Chorui, Melbourne "Dainos Sambūriui" ir visiems mieliems draugams ir pažįstamiems prisidėjusiems parėmusiems ir atsilankiusiems į šv. Mišias, kapines ir šermenis.

Visa Jūsų parama ir užuojauta palengvino mūsų liūdesį.

Nuoširdžiausia padėka Jums visiems.

- Nijolė Žvirzdinaitė - Šalkūnienė, šeima ir giminės.

Melbourne Lietuvių Klubui aukojo:

a.a. Pauliaus Mičiulio atminimui

po \$100 Jonė Mičiulis, Šalkūnų šeima, Zigmas ir Mėta, po \$50, anon., Roma Eskirtaitė, J. Kirner, \$40 R ir V Mačiulaičiai, Savickai, \$30 V Petraitienė, po \$20 R ir G Statkai, J ir J Žalkauskai, VT Pošiūnas, Z Prašmutaitė, Pr. Švambarys, M. Igaunienė, D ir R Baltučiai, P Birštonas, B Kymantienė, Laima Ray, D Lynikiene, A ir G Karazija, V Pumputis, L Kozlovskienė, M Kozlovskis, po \$10 R Kenny, B Prašmutaitė, J Vaitkus, E Šidlauskas. Viso \$970.

Valdybos vardu dėkoju už aukas. Gediminas Statkus.

A. A. Henrikui Kaladei mirus,

nuoširdžią užuojautą reiškia žmonai Daliai, sūnams Linui ir Andriui, broliui Antanui, seseriai Irenai ir jų šeimoms.

Melbourne pensininkų sąjunga.

PADEKA

Melbourne "Dainos Sambūris" nuoširdžiai dėkoja Jonei Mičiulienei už \$500 auką a.a. vyro Pauliaus Mičiulio atminimui.

Dėkoja choristai

Aukos "Tėviškės Aidams"

\$50 G. Kymantaitė (NT), \$10 L. Petrus.

Maloniai dėkojame už prenumeratas ir aukas, kurios padeda laikraščiu gyvuoti.

"Tėviškės Aidų" administracija ir darbuotojai

Sekantis "Tėviškės Aidų" numeris bus išsiųstas lapkričio 18 d.

Prašome redakcijai pateikti informaciją iki lapkričio 12 d.

FAUSTAS SADAUSKAS' EMBODIMENT
© 2009 Original 2009

FAUSTAS SADAUSKAS EMBODIMENT

RECENT SCULPTURES IN AUSTRALIAN MARBLE

10th-31st October 2009

Opens 10th October
2.30 - 5.00pm

rsvp@kazari.com.au 03 95102528
RSVP preferred but not essential

10th - 31st October 2009

KAZARI
collector

450 Malvern Road Prahran 03 9510 2528
www.kazariartgallery.com info@kazari.com.au

„Tave labai myliu, bet...“

(Atkelta iš 3 psl)

kiekvieną žmogų, net mažiausią šeimos narį, vertinti kaip asmenį su jo dovanimis, savybėmis, ribotumu ir galimybėmis meilės siekiančioje bendruomenėje. Pasirodo, auklėjime ir sielovadoje nėra tokio dalyko kaip vaikai, jaunimas, studentai, žmonės, senimas... o yra asmenys.

Už kiekvieną žmogų, asmenį kovojame atskirai. Kaip padrašinti, paskatinti, nuraminti, pritraukti, padėti tobulėti, bręsti, spręsti savomis jėgomis ir su artimųjų bei auklėtojų parama? Kas jaunuolio akiratyje, asmenybėje yra tas „kablukas“, kurio jis ar ji kabinasi į gyvenimą ir už kurio galėtų ir auklėtojai užsikabinti, padėdami skleisti ir žydėti?

Labai išpūdinga Evangelijose skaityti, kaip pagarbiai Jėzus elgiasi su kiekvienu žmogumi, karčius žodžius skirdamas tik sau meluojantiems veidmainiams - ir tai vien tam, kad juos sukrestų susimąstyti ir atsiversti. Tokią nuostatą atspindi Bažnyčios dokumentai ir pamokymai, su meile žmogui besistengiantys iš patirties išpešti teigiamus dalykus, o ne kaltinti ir smerkti, ir paliekantys paskutiniam teismui spręsti, kas grūdai, o kas piktžolės.

„Artuma“

Laiminga santuoka

(Atkelta iš 6 psl)

sukurti laimingą šeimą. Kiekviena diena yra Dievo dovana. Ryte prašykime malonės, kad nugyventume šią dieną su dėkingumu, džiaugsmu ir ramybe. Prašykime, kad būtume geri ir mieli kitiems šiandien. Melskime, kad pastebėtume daugiau gerų kito savybių. Dievo malonė galingai veikia tik nuolankioje ir dėkingoje širdyje. Tegul visagalis ir mylinčio Kūrėjo turtais, jo palaima liejasi į jūsų gyvenimą per šį santuokos ryšį. Tegul pildosi jūsų didžiausios svajonės.

Bernardinai.lt

GYVENIMAS IŠ 100 ŽODŽIŲ

Pirmasis riksmas. Vystyklai. Lopšys.
Pirmasis žingsnis. Žodis. Kosulys.
Vaistai. Ligoninė. Žaisliukai.
Darželis. Brolis. Dviratukas.

Pirma raidė. Mokyklos suolas.
Penketukas.
Draugai. Peštynės. Dvejetukas.
Gipsuota koja. Kraujas. Kamuolys.
Mergaitės. Šokiai. Bučiny.

Bendrabutis. Stipendija. Kava.
Kalėdos. Sesija. Skola.
Pavasaris. Alus. Degtinė.
Diplomas. Darbas. Piniginė.

Romantika. Žvaigždė. Naktis.
Glamonės. Meilė. Žavesys.
Vestuvės. Uošviai. Butas. Mašina.
Kolegos. Brendis. Barniai. Nemiga.

Sūnus. Duktė. Verksmai. Lopšys.
Meilūžė. Lova. Liūdesys.
Darbovietė. Alga. Planai.
Kelionės. Biznis. Pinigai.

Namai. Šeima. Lietus. Žiema.
Kavinė. Baras. Nerimas. Pikta žmona.
Vasarnamis. Upelis. Augalai.
Migrena. Plikė. Žilė. Akiniai.

Anūkas. Vystyklai. Verksmai. Lopšys.
Spaudimas. Sąnariai. Skausmai. Sirdis.
Kraujagyslės. Insultas. Slaugės. Doktorai.
Mirtis. Pamokslas. Žvakės. Angelai.

(Atsiuntė skaitytojas A.B.)

PROPERTIES OF THE OAK

Oaks can grow to a height of 20 to 30 metres and tend to reach their final height within the first 100 years of their lifetime. Provided they are allowed to mature, oaks may reach the ancient age of 1,000 years or more. The reproductive cycle of the oak starts late. Oaks do not produce flowers or acorns until they reach 50 years of age.

A FOLK TALE

A very popular Lithuanian folk tale in which one of the heroes is Ažuolas, or Oak, is „Eglė, Queen of the Serpents“. The story emphasises the strength of character of Ažuolas, the eldest of Eglės three sons.

As the story goes, a young girl, Eglė, is bathing in the Baltic Sea with her two sisters. She discovers a serpent in her clothes. Speaking in a human voice, the serpent agrees to go away only after Eglė promises herself to him in exchange for her clothing. She promises, but she does not make the promise seriously, considering it is being made to a serpent.

After three days, thousands of serpents came for the bride, however, they are tricked by her relatives three times in a row and do not manage to take Eglė away with them. Enraged, the serpents return a final time for Eglė and grab her and drag her to the bottom of the Baltic Sea. Instead of finding a serpent on the bottom of the sea, Eglė meets Žilvinas, a handsome young man, the Serpent Prince.

Strength, Endurance and Nationhood

THE OAK TREE SYMBOLISES THE NATION

LAIMA VINCĖ Heraldic oak wreaths

Although we usually associate the oak's power with its massive trunk and strong branches, the leaves of the oak are also awesome. In Lithuania there is a tradition of weaving oak leaves together into a thick wreath. Oak wreaths are traditionally worn on the feast of St. John, the summer solstice, the longest day of the year. During the solstice festivities, Lithuanians leap over bonfires, sing and dance throughout the white night, and search for a fern blossom.

In recent years, the feast of St John has been recognised as a national holiday, and Lithuanians are given time off work to celebrate. You can now purchase oak wreaths to honour friends and family with the name John or Janina at the popular outdoor market squares throughout the country.

Oak wreaths are used to bestow honour on deserving individuals at various national events, usually sports champions.

Oak wreaths adorn the 2007 European basketball championship bronze medal winners. Š. Mažeikos(BFL) nuotrauka.

However, artists and poets are also honoured with oak wreaths. During the annual Spring of Poetry festival, a poet is selected and honoured with an oak wreath. The oak wreath is a sign of real accomplishment and respect.

In August 2006, in the small town of Smalininkai, a group of young artists were honoured with heraldic oak wreaths at an oak festival. The artists cleared out the stumps of old, overturned oak trees, planted oak saplings in their place, and carved sculptures from the remains of the old oaks.

The oak remains an unofficial symbol, which the entire nation seems to have agreed upon.

To Lithuanians, the oak is strong and noble, and at the same time sacred.

Artūro Raila
nuotrauka.

They live together happily and bear four children (three sons and a daughter).

One day Eglė decides she would like to visit her home, but her husband denies her permission. In order to be allowed to visit her home, he requires Eglė to fulfil three impossible tasks: to spin a never-ending tuft of silk, to wear down a pair of iron shoes and to bake a pie with no utensils. After she succeeds, with advice from a sorceress, Eglė and the children are reluctantly released by Žilvinas. Eglė has a pleasant visit to her family, but when the time came to return to the bottom of the sea, her family does not wish to let her and her children go. Behind Eglė's back, they plan to kill Žilvinas.

Žilvinas' three sons, Ažuolas, Uosis and Beržas (Oak, Ash and Birch), are threatened and beaten by their uncles to reveal the secret code to be used by their

mother to beckon their father to the shore. The sons remain silent and do not betray their father. Ažuolas does not break and reveal the code, even when beaten severely by Eglė's brothers, his uncles. But Eglė's daughter, Drebulė (Aspen), gives in and reveals the code just as soon as she sees the whip in her uncles' hands. The uncles use the code to beckon the Serpent Prince to the shores of the Baltic Sea. When the Serpent Prince surfaces, they murder him by hacking him to pieces, causing the waves of the Baltic to bleed red.

Eglė bids her family farewell and goes to the sea to beckon her husband to take her and her children home. When she sees the red tide, she understands, that her husband has been betrayed and murdered. She curses herself and her four children to live out their lives as trees, standing along the windblown shores of the Baltic.

(Final)

Lithuania in the World